

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
COLUMBUS, OHIO

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
Išina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 8, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsakyti galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 8, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 2 Kaina 6c. CLEVELAND, OHIO January — Sausio 12 d., 1950 m. (34-ti metai :: 34th year)

M Ū S Ų VISUOMENĖJE

ALT Sąjungos Valdybos posėdis

Sausio 7 dieną Clevelande įvyko Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos posėdis. Dalyvavo iš Chicago's A. Olis, iš New Yorko — J. Ginkus ir J. Tysliava, iš Waterburio — reikalų vedėjas B. Dirmeikis.

Svarstyta šių metų darbų planas. Šiais metais Sąjunga nėsauks visuotinio seimo, bet rengs apygardų seimus. Reikalų vedėjui pavesta susitarti su apygardų vadovybėmis dėl seimų laiko ir vietos.

ALT Sąjungos Cleve- lando skyrius

Sausio 8 dieną surengė prakalbų popietę, kurioje buvo paminėta Prezidento Antano Smetonos mirties 6 metų sukaktis ir išklauti pranešimai. Pirmininko A. Olis kalbos mintys perdudamos šiame numeryje. Kitame numeryje bus atpasakotos neseniai atvykusio VLIKo nario Balio Gaidžiūno kalbos mintys. Dar kalbėjo ALTS valdybos nariai J. Tysliava ir J. Ginkus.

Susirinkime dalyvavo per 300 clevelandiečių. Po kalbų buvo parodyta prezidento laidotuvių ir jo apsilankymo Clevelande filma.

Prieš piet tą dieną daug clevelandiečių dalyvavo pamaldose už prezidentą Smetoną naujosios Parapijos bažnyčioje, o po pamaldų apie 100 asmenų buvo nuvykę aplankyti jo kapo į užmiestyje esantį mauzoliejų, kur ALT Sąjungos Clevelando skyriaus vardu buvo padėtas vainikas. Savo vardu gėlių puokštę prie prezidento kapo padėjo gen. VI. Nagius.

Mažosios Lietuvos prisiminimas

Sausio 15 dieną sueina metinės nuo Klaipėdos krašto sukilimo, kuriuo jis 1923 metais prisijungė prie Lietuvos.

Lietuvoje ši diena buvo atžymima atitinkamomis iškilmėmis. Čia ta diena paminima tik spaudoje. Šiuo metu paminėjime prisimename ne vien tik Klaipėdos kraštą, bet iš viso, Mažosios Lietuvos likimą, kuri ateityje visa turėtų susijungti nepriklausomos Lietuvos ribose.

Spaudos bare

Naujų lietuviškų laikraščių šiame krašte tuo tarpu dar nepasirodė, jei neskaityti, kad KALIFORNIJOS LIETUVIS iš mėnesinio žurnalo virsta dvisavaitiniu iliustruotu laikraščiu. Bet sustojo NAUJOJI AUSA, kuri ir taip buvo jau sumažėjusi. Atrodo, kad sustojo ne tiek dėl ekonominių būtinybių, kiek dėl reikalo užleisti visą vietą ALDAMS, kurie, persikeldami į Ameriką, pretenduoja į vienintelio visų lietuvių kultūrinio žurnalo titulą.

Žurnalistų Sąjungos pirmininkas A. Merkulis skelbia Sąjungos valdybos įsikūrimą Amerikoje. Tą patį neseniai paskelbė ir Rašytojų Sąjungos pirmininkas St. Santvaras. Abiejų valdybų ir pirmininkų adresas vienodas: c/o Mrs. Pr. Lapė, Stony Brook, L.I., N.Y.

Tiesiam ranką Motinai Tėvynei išgelbėti

Iš ALT Sąjungos pirmi- ninko Antano Olis kal- bos, pasakytos Clevelan- de, sausio 8 dieną.

Mes minime prieš šešerius metus čia mirusį Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną. Jis čia, Amerikoje, buvo kontraversiali figūra. Jis čia turėjo daug draugų. Turėjo ir priešų. Kaip ir kiekvienas politikos veikėjas.

Ir Abraomas Lincolnas Amerikoje buvo kontraversiali figūra. Jis turėjo daug draugų, bet turėjo ir tokių aršių priešų, kad buvo pagaliau nužudytas.

Praėjo laikas, priešų prieštaišai sunyko, liko tik visuotinė pagarba tam žmogui, kuris išlaikė šio krašto vienybę, nors ir gyvybę dėl to paaukojo.

Antaną Smetoną mes žinome, kaip kovotoją už Lietuvos laisvę, už lietuvių tautos susipratimą, už vieningą bendradarbiavimą, už tautos gerovę.

Žinome ir jo politinių priešininkų užmetimus bei kaltinimus. Kai jį pažinome čia, mūsų tarpe, mes matėme, kad visos jo pastangos yra paskirtos tik Lietuvai iš nelaimės gelbėti, be jokių kitų tikslų.

Mes matėme, kad tai yra garbingas žmogus. Mes jį rėmėme, mes jį gerbiame.

Jau šiandien kontraversijos apie jį tilsta. Aš tikiu, kad ilgėsimis laikais praėjus, istorija šalčiai vertins jo darbus ir prieštaištai, kaip ir Lincolno priešų, bus nutilę, o pagarba pasiliks ir iškils.

* *

Mūsų visuomenės gyvenime dabar turime didelę naujieną. Daug naujų veidų atsirado mūsų tarpe. Vieni juos vadina tremtiniais, kiti "dipukais", aš juos, dabar ir mūsų tarpą atėjusius, vadinu mūsų svečiais.

Nes mūsų visų svajonė, kad tik Lietuva vėl bus laisva, skubėti namo. Mes linkime jums, kad tas svečiavimasis pas mus būtų naudingas jums patiems, Amerikos lietuviams, o ypač, lietuvių tautai. Aš linkiu taip pat ir tikiuosi, kad ne visi mus paliks ir tada, kai Lietuva bus laisva, nes mūsų mums čia reikia ir reikės...

* *

Aš suprantu, kad mūsų visuomeninis gyvenimas, veikimas, susiorganizavimas kai kada jums atrodo keistas. Todėl ir sustoju ties keleta bruožų, nušviečiančių tą susitvarkymą.

Mūsų organizuotos sistemos viršūnėje yra Amerikos Lietuvių Taryba. Daug kam atrodo, kad į tą viršūnę turi susieiti visi reikalai ir ji viskam turi vadovauti. Iš tikrųjų Amerikos Lietuvių Taryba yra sudaryta Lietuvos laisvinimo darbams vykdyti Amerikos lietuvių vardu, o ne kuriems kitiems uždaviniams.

Kai sueina žmonės įvairių paažū, įvairiuose įsitikinimuose išsiskleidę ir įsilygę, tai ne-

lengva jiems dėl visko susitarti. Kuo daugiau dalykų susitarimas bando apimti, tuo sunkiau tokių susitarimų išlaikyti. Kad susitarimas būtų tvirtas ir pasto-

vus, reikia susitarti dėl siauresnės programos ir dėl tokių punktų, kur nuomonių skirtumų mažiausia.

(Perkelta į 5-tą pusl.)

PAMINĖKIME LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTĮ!

Broliai ir Sesės, Amerikos Lietuviai!

Artinasi Vasario Šešioliktoji — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo diena. Šiomet sukaks 32 metai, kai Lietuva ryžosi nusikratyti Rusijos jungo ir pasiskelbti nepriklausoma, pačių žmonių valdoma Respublika.

Paminėkime šią sukaktį iškilingais parengimais, prisimindami Lietuvos žmonių kovas dėl laisvės, jų pasiektus laimėjimus ir dabartinius jų vargus.

Mūsų tėvų kraštas, deja, vėl yra patekęs į svetimą jungą, ir jo gyventojai šiandieną kenčia baisesnę priešpaulę, negu tais laikais, kada juos engė Rusijos caro valdžia. Bolševikiški tironai ne tik atėmė jiems visas politines ir pilietines teises, bet daugybę nekaltų žmonių išžudė, sugrūdė į kalėjimus arba išgabeno į prievartos darbo stovyklas. Be to, koks šimtas tūkstančių lietuvių atsidūrė tremtyje ir gyvena visuose pasaulio kraštuose, netekę turto, namų ir tėvynės.

Mūsų pareiga padėti Lietuvai šioje baisioje jos nelaimėje!

Vasario Šešioliktosios proga kelkime savo balsą, protestuodami prieš neteisėtą Lietuvos pavergimą ir reikalaujanti, kad rusiški okupantai pasitrauktų iš jos su savo kariuomene ir žvalgyba.

Informuokime Amerikos visuomenę apie nežmonišką bolševikų smurto darbą Lietuvoje. Šaukimės Amerikos valdžios pagalbos, kad ji verstų rusus grąžinti Lietuvai laisvę, kurią jie neteisėtai jai išplėšė.

Atkreipkime mūsų valdžios ir visuomenės dėmesį ypatingai į tą faktą, kad bolševikiški okupantai stengiasi terorą ir masinėmis deportacijomis fiziškai sunaikinti lietuvių tautą, vykdydami genocido piktadarębę, kurią yra pasmerkusios Jungtinės Tautos.

Taigi, raginame visus Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, draugijų sąryšius ir paskiras draugijas pasidaryti, kad šių metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimai praeitų kuo sėkmingiausiai.

Lietuvos gelbėjimui ir kovai dėl jos išlaisvinimo reikia lėšų. Todėl prašome Vasario Šešioliktosios proga šiam tikslui padaryti aukų rinkliavas ir skirti pelną nuo parengimų.

Kreipiamės ir į paskirus asmenis — į kiekvieną geros valios lietuvių ir lietuvių — su prašymu paremti Lietuvos laisvės reikalą.

Neduoškime žūti Lietuvį Tautai!

Dirbkime ir kovokime, kad būtų atsteigta nepriklausoma, demokratinė Lietuvos Respublika!

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA VYKDOMASIS KOMITETAS

Leonardas Šimutis, pirmininkas
Antanas A. Olis, vicepirmininkas
Dr. Pijus Grigaitis, sekretorius
Mikas Vaidyla, išdinininkas

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

SAUSIO 5

Pasitraukė Graikijos vyriausybė, kuri buvo sudaryta iš populistų ir liberalų. Pasitraukė taip pat ir kovą prieš sukilėlius laimingai baigęs štabo viršininkas maršalas Papagos. Naują vyriausybę sudarė populistas

Teotokis. Numatoma, kad tai bus tik "reikalų vedimo vyriausybė", nes bus skelbiami rinkimai.

SAUSIO 6

Didžiosios Britanijos vyriausybė atšaukė savo pripažinimą senajai Kinijos vyriausybei ir pripažino komunistinę.

Nors tas žygis jau buvo laukiamas, bet vis dėlto jis daug kur sukėlė nepalankių atsiliepimų ir net pesipiktinimų.

Pabrėžiama, kad iš socialistinės vyriausybės buvo galima laukti daugiau idealizmo, tuo tarpu šis pripažinimas yra aiškiamas, kaip bandymas išgelbėti Kinijoje esančius kapitalus. Ar tuo kapitalai bus išgelbėti, labai abejojama, bet faktas, kad už tą vieną viltį D. Britanijos vyriausybė pardavė principus...

Tuoju po to komunistų vyriausybę pripažino Ceilono, Danijos ir Norvegijos vyriausybės (šios dvi irgi socialistų vadovaujamos). Tuo tarpu dar neišku, ar kapitalistinė Amerika nesišukubina komunistų pripažinti dėl principo, ar tik dėl to, kad mažiau kapitalų Kinijoje turi...

Čekoslovakija ištrėmė 4 užsienio spaudos korespondentus, kaip "pavojaus Čekoslovakijos interesams".

SAUSIO 7

Amerikos, Britanijos ir Prancūzijos vyriausybės studijuoja klausimą, kaip toliau tvarkyti santykius su Vokietija. Kadangi nėra vilties greitai laiku sulaukti taikos sutarties, tai numatoma, kad šių trijų nugalėtojų santykiai su Vokietija ir be formalios taikos sutarties bus pradėti tvarkyti tokiais pagrindais, kaip taikos metu.

Vengrija kaltina Amerikos vyriausybę, kad ji sulaužiusi sutartį, uždarydama Vengrijos konsulatą New Yorke ir Clevelande. Iš tikrųjų, tačiau, tie konsulatai buvo uždaryti kaip tik dėl tos pačios sutarties sulaužymo iš Vengrų pusės, nes Vengrijos vyriausybė pradėjo suiminti Amerikos piliečius, teisėtai nuvykusius į Vengriją, ir nusavino Amerikos bendrovės priklausančius turtus.

SAUSIO 8

Čiankašeko žmona, išvykdama iš Amerikos, pasakė per radiją kalbą, kurioje pareiškė didžiausį pasipiktinimą D. Britanijos vyriausybės pasielgimu, sakydama, kad ji parduoda idėjas už smulkus sidabrinus. Pareiškė didelio nusivylimo ir Amerika, kad ji atsisakė pagelbėti Kinijai kovoje už laisvę, bet pabrėžė, kad jokios didžiosios valstybės negali surašyti tokių sutarčių, kuriomis būtų sukludytą kiniečių tautos kova dėl laisvės.

Britų Imperijos užsienių reikalų ministrai susirinko į konferenciją Ceilono sostinėje tartis dėl politikos Rytuose.

Komunistinė Kinijos vyriausybė telegramomis reikalauja.

(Perkelta į 5-tą pusl.)

ŠIOJE ŠALYJE

ALGER HISS antrą kartą svarstomoje byloje yra iškeltas klausimas, ar svarbiausia kaltinimo liudininkas Chambers yra sveiko proto. Gynėjo pasiūlytas psichiatras pareiškė, kad Chambers yra psichopatas. Po šio gydytojo kryžminio apklausinėjimo, manoma, bus dar klausiamas kaltinimo pasiūlytas psichiatras. Chambers liudija, kad Hiss, būdamas aukštoje Valstybės Departamento tarnyboje, išdavinėjo slapto dokumentus komunistų šnipams. Nuo to, ar Chambers bus pripažintas sveiko proto, ar ne, daugiausiai pareis bylos sprendimas.

VISUOTINIS SUSIDOMEJIMAS klausimu, ar leistina gydytojui iš pasigailėjimo pagreitinti nepagydomo ligonio mirtį, išskilo, kai valdžia iškėlė bylą Manchesterio, N.H. gydytojui Sander kaltinimą už nužudymą. Jis padarė oro injekciją į venas vėžio liga sergančiam ligoniui, kuris labai kankinosi ir kuris, manoma, vis vien po kelių valandų būtų miręs.

Tai yra ne pirma tokia byla. Jų šioje šalyje esti apie 25 kas metai, nors ne visos jos pagarsėja. Yra eilė žinomų garsių faktų, kur prisiekę sprendėjai tokiais atvejais kaltinamąjį išteisino. Bet įstatymuose nėra leista žudyti iš pasigailėjimo. Dabar keliamas klausimas, ar nereiktų peržiūrėti įstatymus, liečiančius tokią padėtį.

ANGLIES jau pradeda stigti. Dabar yra kaip tik didžiausio anglies suvartojimo mėnesiai, o jų atsargos šiemet buvo mažesnės, ir iškasimas dėl streikų ar pusiau streikų yra žymiai sumažėjęs. Labiausiai anglies trūkumą jaučia geležinkeliai. Jau daugiau kaip 650 traukinių yra laikinai išbraukta iš tvarkaraščių. Tuo būdu sutaupoma kasdien po 5-6,000 tonų anglies. Bet, jei padėtis nepagerės, greitai laiku galima susilaukti, kad tik trečdalis traukinių bevaikščios.

Angliakasių unijų vadui Lewis ligi šiol pavyko sudaryti sutartis dar tik su nedaugeliu mažų įmonių, kurios sudaro vos 3¼ % visos anglies pramonės. Didžiosios bendrovės jo reikalavimų tuo tarpu nepriima ir pusiau streikas ar visišką streiką tebesitęsia.

PREZIDENTAS — TRUMANAS

naujai susirinkusiam Kongresui pareiškė visą tą pačią savo reikalavimų programą, nors nesitikima, kad svarbesnieji punktai šiame Kongrese būtų priimti. Kongreso darbe daugumos akys jau dabar nukreiptos į... rinkimines dėzes. Biudžetas jau trečią kartą pasiūlomas su deficitu. Nors biudžetas bendrai kiek ir sumažintas, bet deficitas numatomas per 5 milijonus dolerių. Kariniamis reikalams biudžete numatyta 13 milijonų, tai yra beveik trečdalis visų numatomų išlaidų.

PIETŲ KALIFORNIJŲ šį trečiadienį apie 1 val. 40 min. po pietų buvo jaučiamas žemės drebėjimas. Nuostolių tačiau nepadarėta.

DETROIT, MICH.

ALT S-GOS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmas šių metų susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio m. 15 d., 12:30 val. p.p., šv. Antano parapijos mokykloje, 25 ir Vernon gt.

Narius ir kitus besidominčius šiąja organizacija maloniai prašome atsilankyti.

ALTS 4-to Skyriaus Valdyba

VAKARAS DAILĖS PARODAI PARENTI

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 4-tas skyrius sausio 7 dieną, buv. Lietuvių Svetainėje surengė draugišką vakarėlį, kuris praėjo labai nuotaikingai.

Daugumoje susirinko neseniai iš Europos atvykęs lietuviškas jaunimas, šalia mažos programos, daugiausiai laiko pašvęsta įvairiems šokiams. Atrodė puošniai, kaip prieš 30 ar 40 metų, kai į Ameriką daug jaunų lietuvių atvykdavo.

Vistiek, šio laiko nauja lietuvių imigracija į šį kraštą mums, Amerikos lietuviams, labai reikalinga.

Vakaro šeiminkais buvo A. Rinkūnas ir Helen Rauby, kuri

vedė programą. Povilas Domeika ir Josephine Domeikienė buvo bufeto ir valgių šeiminkais, kuriems talkininkavo Albina Ambrose, Ona Ambrose, Juozas Ambrose ir St. Karpšlis.

St. Douvan ir A. Mase tvarkė šokių varžbas. Ada Petrauskienė ir Balys Bugenis buvo šokių ir ratelių tvarkytojai. Kiti rengimo talkininkai buvo Ambr. J. Kižis, Viktoras Griškevičius, Valent. Saladžius, M. Sims ir J. Kripas bei kiti.

Leonas Bulgarskas skaitė monologą, o Helen Rauby perskaitė ALT S-gos pirmininko adv. A. Olio sveikinimą.

Šokių varžybų laimėtojai buvo šie: valsas — A. Atkočaitis su Irena Petrauskaite ir antra pora — J. Paškauskas su A. Alekšyte. Suktinio — Vytautas Grudžinskas ir Louise Bonikievicz.

Šokių varžybų sprendėjų komisiją sudarė: A. Petrauskienė, M. Greivienė, A. Gilydis, K. J. Semaška, A. Naruševičius, V. Saladžius, J. Gužauskas ir H. Rauby.

Vakaras buvo rengtas Lietuvių Dailės Parodai parenti.

Baltimorės naujienos

"IMIGRACIJA"

Ilgametis Kauno miesto gydytojas S. Virkutis, pagyvenęs apie penkis mėnesius Chicagoje ir negavęs savo profesijoje pakenciamo darbo, persikėlė į Baltimorę. Čia gavo darbą vienoje ligoninėje. Sausio pradžioje atvažiavo iš Chicago ir jo žmona.

Gyd. S. Virkutis pareiškė, kad paskutiniu metu Chicagoje gydytojui gauti darbą ir su pora šimtų dolerių mėnesiu atlyginimu — labai sunku, nes yra privažiavę keli šimtai gydytojų (buvusių tremtinių) ir kiekvienas iš jų nori dirbti savo profesijoje, o vietų skaičius ribotas.

Gyd. S. Virkutis baltimoriečiais labai patenkintas, nes rado nemažą gerų lietuvių, kurie jau čia gyvena 40-50 metų. Jie nuosirdūs ir gyvai atjaucia tremtinius ir labai siejosi gimtojo krašto nelaimėmis.

Zinomas poetas ir kritikas Henrikas Radauskas su šeima, apleidęs Waterbury, apsigyveno Baltimorėje. Darbą susirado labai greitai, nesunkų ir gerai apmokamą viename fabrike. Kiek girdėti, darbu patenkintas ir kartais su malonumu pasiūkia iš savo brolio gydytojo Bruno, kad pastarasis, dirbdamas ligoninėje savo profesijoje, mažiau gauna dolerių, negu jisai.

Gyd. Br. Radauskas iš tremties Baltimorėn atvyko tik praėjus metų lapkričio mėn. Lietuvoje Br. Radauskas buvo Marijampolės miesto ligoninės direktoriumi.

Paskutiniaisiais mėnesiais Baltimorėn atsikelia vis daugiau ir daugiau buvusių tremtinių ir visi įsikuria be didelio vargo ir be ypatingų sunkumų.

MES NORETUMĖM DAR...

Pereitų metų rugsėjo mėn. čia buvo suvaizdintas "Pirmas skambutis". Lietuvių Svetainės didžioji salė vos sutalpino žiūrovus. Pastatymas buvo atliktas be priekaištų. Vaidino tremtiniai ir vietiniai lietuviai — visi mėgėjai, todėl labai daug ir negalima reikalausti.

Veikalą statė žinomas aktorius J. Palubinskas, kuris tik vienintelis profesionalas aktorius, yra įsikūręs Baltimorėje. Gryno pelno buvo gauta apie \$400. Už įdėtą darbą ir nemiegotas naktis visuomenė puikiai atsidėkojo vaidintojams ir režisieriui.

J. Palubinskas, praėjus pirmam pastatymui su dideliu pasisekimu, žadėjo Baltimorės lietuviams dar prieš N. Metus parodyti tremtyje jo atkurtą Dr.

NAUJAUSI LEIDINIAI

Dr. J. Balys
Istoriniai padavimai
Kaina \$1.25

Vincas Krėvė
Dangaus ir žemės
sūnūs
Kaina \$2.50

B. Brazdžionis
Per pasaulį keliauja
žmogus
Kaina \$2.00

A. Vaičiulaitis
Italijos vaizdai
Kaina \$0.70

J. Nevardauskas
Užrūstinti Dievai
Kaina \$1.00
Užsakymus siųsti šiuo adresu:
GABIJA
412 Bedford Ave,
Brooklyn 11, N. Y.

V. Kudirką. Bet, deja...

O lietuviškoji visuomenė laukia kultūrinių pramogų, ypatinai dramos ar komedijos.

Mes žinome, kad J. Palubinskas sunkiai dirba fabrike ir grįžus iš darbo, jam miela pasilsėti, pabuvoti šeimoje. Bet mes taip galvojame, kad, jei kas turi ir gali duoti, — privalėtų būti nešykštokas. Žinom J. Palubinsko gabumus, tad ir laukiame iš jo artimoje ateityje susitikimo Lietuvių Svetainėje, vėl pilnutėlėje salėje, skambant gražiam lietuviškam žodžiui iš scenos į visuomenės širdis.

Ta pačia proga truputį tenka pavydėti Chicago, kur tiek daug iš tremties privažiavusių aktorių. Jie visi dirba, režisuoja ir vaidina, o lietuviškoji visuomenė turi progos praleisti jaukiai kelias valandas po sunkių dienų darbų.

O ką Chicago galėtų pasiūlyti keli aktorius Baltimorė? Čia žmonės gyvena nebgliau kaip Chicago! Ir klimatas Baltimorėje daug malonesnis...

AMBRIDGE, PA.

MIRĖ ADOMAS URBONAS.

68 metų, kilęs iš Simno parapijos, Alytaus apskr. Mirė gruodžio 4 d., 1949 m., išgyvenęs Amerikoje 51 metus. Paliko 3 sūnus, 4 dukteris ir 12 anūkių.

Buvo DIRVOS skaitytojas. Linksmo būdo žmogus, niekad nesiguosdavo gyvenimo sunkumais, o jeigu jam kas pasiguosdavo, visada pagelbėdavo. Buvo SLA ir kitų lietuviškų draugijų narys.

Karstą puosė daugybė gėlių, nors tai buvo darbo diena daugybė draugų lydėjo jį į kapus. Išleis. Adomai, Wasingtone žemėlį. Mes ilgai tave atminsim. Vaikams ir giminėms reiškiu gilią užuojautą.

B. Grambalis.

WATERBURY, CONN

IŠTEIGTA TREMTINIŲ D-JA

Gruodžio 17 d., po viešos prof. M. Biržiškos paskaitos, kuri davė daug įdomių faktų iš mūsų emigracijos į JAV istorijos, svarstyta Tremtinių Draugijos steigimo reikalas. Diskusijos buvo gana gyvos ir įdomios.

Charakteringa, kad vieni iš aršiausių skatintojų, pasisakiusių už draugiją, buvo du "seni" Amerikos lietuviai. Tuo patį D-ją susirašė 42 nariai, kurie su savo šeimos nariais, spėjama, sudarys apie pusę čia gyvenančių tremtinių. Išrinkta ir Draugijos valdyba.

KALĖDŲ VAKARAS

Sausio 1 d. parapijos svetainėje įvyko kalėdinis vaikų vakaras. Jį rengė lietuviškoji šeštadienio mokykla. Buvo manyta palinksminti čia gimusių lietuviukus ir pasirodyti mokinių tėvams. Tačiau, rengėjams nesitiktin, išėjo atvirksčiai: vietinio jaunimo atvyko, palyginti saujelė, o beveik pilna salė, apie 600 žmonių, prigužėjo daugiausia

senų Amerikos lietuvių.

Vakaro programoje buvo deklamacijos, inscenizacijos, šokiai su žaidimais ir jaunos mokyklos choras, kuris padainavo porą gražių dainelių ir pagiedojo kalėdinių giesmių. Galop atsilankė Kalėdų senelis su dovonomis.

Dvi valandas su įdomumu sekę programą, žiūrovai nesigailėjo katučių jos atlikėjams bei komplimentų mokytojams.

MAJORO INAUČIUS

Šiomis dienomis po atitinkamų iškilnių pradėjo eiti savo pareigas antru kartu miesto majoras (būrmistras) išrinktas R. E. Snyder.

Majoras yra vokiečių kilmės, tačiau savotiškai "susigiminiavęs" su lietuviais. Jo žmona yra lietuvaitė (Vasiliauskaitė); lietuviškos parapijos choro solistuikus ir pasirodyti mokinių tėvams. Tačiau, rengėjams nesitiktin, išėjo atvirksčiai: vietinio jaunimo atvyko, palyginti saujelė, o beveik pilna salė, apie 600 žmonių, prigužėjo daugiausia

VI Vv.

DAYTON, OHIO

S. L. A. 105 KUOPOS 35 METŲ SUKAKTIS

S. L. A. 105 kuopa įsteigta 1914 m. sausio 4 d. iš 10 narių. Organizatorius buvo Jonas Navickas.

Iš pirmutinių tvėrėjų jau nėra likusio nė vieno nario kuopoje. Per 25 metų laikotarpį 105 kuopa yra atsižymėjusi puikiai veikla ir atlikusi daug kilnesiguosdavo gyvenimo sunkumais, o jeigu jam kas pasiguosdavo, visada pagelbėdavo. Buvo SLA ir kitų lietuviškų draugijų narys.

Karstą puosė daugybė gėlių, nors tai buvo darbo diena daugybė draugų lydėjo jį į kapus. Išleis. Adomai, Wasingtone žemėlį. Mes ilgai tave atminsim. Vaikams ir giminėms reiškiu gilią užuojautą.

B. Grambalis.

GERI PAVYZDŽIAI

Sakoma, jeigu Amerikoje gyvenantieji lietuviai visi prunumeruoti nors po vieną lietuvišką laikraštį, tai leidėjams nereikėtų rūpintis sunkia medžiagine padėtimi.

Paminėjus vienos šeimos gerą elgesį, Jonas Onušaitis prunumeruoja KELEIVĮ. Jo žmona Ona — DIRVĄ. Įnamis naujaukis Juozas Bulota DRAUGĄ. Dar ir TĖVYNĖ pareina, siunčiama, kaip SLA organas nariams. Pažymėtina, kad tie žmonės gauna visai mažas pajamas, tačiau nuo lakraščių skaitymo nesustilaiko.

Štai Elzbieta Butkienė, jau nebe jauno amžiaus, netvirtos sveikatos ir maža pajamų turinti, be lietuviško laikraščio — DIRVOS neapseina. O kiti persikėlę kitur gyventi, Lituoskių skaičius yra 53. Bet ir tie, kurie priklauso SLA 105 kuopai, nėra jokios naudos lietuviškos po nariams už savo laiku atliktus kilnius darbus lietuvių tautos labui.

J. A. Urbonas

SANDARA neatšaukė netiesos

Gerbiamas Redaktoriumi.

SANDARAI neįdėjus mano paaiškinimo dėl joje pasirodžiusios klaidingos žinios iš Waterbury, maloniai prašau paskelbti šį mano laišką DIRVOJE.

Dr. M. J. Colney,
Waterbury, Conn.

1949 m. gruodžio 9 d. SANDARA paskelbė:

"Vienas Waterburio dienraštis, paminėdamas Stasio Lozoraitį apsilankymą jį tą miestą, pažymi, jog surengtame jo pagerbimui bankiete dalyvavo apie 100 asmenų, o patį bankietą suruošė "the Connecticut Branch of the Lithuanian Art in Exile Committee". Reiškia, St. Lozoraitį Waterbury priėmė ir pavaizino tremtinių parodos skyrius toje valstijoje. Tuo tarpu Stasys Lozoraitis skaitosi Lietuvos diplomatų sefas ir yra buvęs užsienio reikalų ministras. Jam, be abejojimo, priderėjo tinkamesnė pagarba. Ir jį būtų buvęs, jei ne egoistiniai Dr. Colney ir jo grupės užsimojimai monopolizuoti atkviestą asmenį".

Šitaip rašydama SANDARA ir jos korespondentas Waterbury, susimaišo prieštaraivimose.

Štai čia skelbia, kad Stasys Lozoraitį priėmė ir pavaizino "tremtinių parodos skyrius Connecticut valstijoje". Čia tuoj pat priekaištauja man, kad aš monopolizavęs atkviestą asmenį.

Iš to prieštaraivimo išslenka tik korespondento sveikos logikos trūkumas, bet ir jo kažkokys pyktis prieš mane bei kitus "mano grupės" asmenis.

Aš nežinau, ar toks elgesys yra suderinamas su padorumu, bet man visiškai aišku, kad jis nesuderinamas su tiesa.

Tiesa yra tokia. Lietuvių Dailės Parodos Centro Komitetas pirma kreipėsi į kitus Waterburio lietuvių veikėjus, prašydamas tinkamos patalpos ir bendradarbiavimo sudaryti St. Lozoraitiui progą plačiau susipažinti su visa Waterburio lietuvių kolonija. Tų veikėjų atsakymas buvo neigiamas.

Tada Centro ometetas kreipėsi į vietinį Parodos Komitetą, siūlydamas surengti ministrui priėmimą, nors ir siauresnio pobūdžio.

Kadangi aš turiu garbės priklausti vietiniam Parodos Komitetui, tai man teko prisiminti ir dalį atsakomybės minėto bankieto suruošime bei jo vedime.

Drauge su visais kitais Parodos Komiteto nariais tokį bankietą suruošėme.

Kur ir kaip pasireiškė mano "egoistiniai užsimojimai" — gal tik SANDAROS korespondentas galėtų išaiškinti.

Bankiete dalyvavo visų srovių žmonės ir matė, kaip jis buvo vedamas. SANDAROS korespondento kalba apie egoistinius užsimojimus išduoda nebet jo paties tokius užsimojimus.

O tie užsimojimai, atrodo, visiškai nesiekė tinkamesnės pagarbos Lietuvos diplomatų šefui, kuriam korespondentas veidmainiškai rodo tokį didelį susirūpinimą...

Tokie korespondentai SANDARAI garbės nedaro.

Dr. M. J. Colney

Redakcijos pastaba. Mus irgi savo laiku nustebino tas SANDAROS straipsnelis. Nustebino dėl trijų priežasčių:

1. SANDARA susirūpino tinkamesniu St. Lozoraitio pagerbimu Waterbury, kai tuo tarpu buvo skiltyje ne kartą apie jo apsilankymą atsiliepė su gana nepalankiu rezervuotumu, o apie jį patį — jokiū būdu ne su "tinkamesne pagarba".

2. DIRVOJE buvo paveikslas iš minimo bankieto, kuriame garbės svečių ir kalbėtojų tarpe matėme profesorius Mykolą ir Vaclovą Biržišką, Aleną Devenienę. Nejaugi ir jie yra tos "egoistinės Dr. M. J. Colney grupės" dalyviai?

3. Iš priėmimo aprašymo matyti, kad jame dalyvavo ne tik gana daug Waterburio lietuvių visuomenės atstovų, bet ir miesto vyresnybės atstovai. Priėmimas plačiai aprašytas vietos dienraščiuose. Tad mums atrodo, kad Waterburis garbinga svečia pagerbė tinkamai. Tiesa, ir DIRVOS korespondentas pažymėjo, kad vieta buvo per maža ir ne visi norėjusieji galėjo dalyvauti. Bet kaip dabar aiškėja, tas įvykis visai ne dėl rengėjo "egoistinių" užsimojimų, o dėl kitos grupės neigiamo apsisprendimo tuo reikalu.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komn A. Vanagaičio įkurtą muzikos ir juokų žurnalą. Eina karta į mėnesį. Kaina metams \$2. Užsisakant siųskit ir pinigų.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Aš Tavo Bičiulė Knyga!

Pranešame gerb. Tautiečiams, kad nuo š. m. spalio 15 d. leidyklos PATRIA Generalinė atstovybė JAV pradėjo lietuviškos knygos, leidyklos leidinių, platinimo darbą šukių — "Aš tavo bičiulė knyga"

Grožinė literatūra.

1. Jurgis Jankus.....	Naktis ant morų.....	\$ 2.00
2. Stepas Zobarskas.....	Savame krašte.....	2.00
3. Vincas Ramonas.....	Kryžiai.....	2.00
4. L. R. Tremtyje Metraštis.....	Tremties metai.....	3.00
5. Stasys Santvaras.....	Laivai palaužtom būrėm.....	1.25
6. Antanas Škema.....	Nuodėguliai ir kibirkštys.....	1.85
7. Petrė Orentaitė.....	Marti iš miesto.....	1.00
8. Balys Gražulis.....	Brydė rugiuose.....	2.00

Ivairūs leidiniai

1. Dr. J. Balys.....	Tautosakos skaitymai.....	\$ 2.00
2. Viktoras Gailius.....	Vokiškai - lietuviškas žodynas.....	3.00
3. Pranas Naujokaitis.....	Lietuvių literatūros istorija.....	2.00
4. Dr. A. Šapoka.....	Lietuvos istorija.....	3.00
5. Lietuvių kalba, jos raida ir susidarymas.....		0.50
6. Mūsų protėvių pažiuos ir mirtį ir sielą.....		0.30
7. Vik. Kamantauskas.....	Prancūzų kalbos vadovėlis.....	0.75
8. Vik. Kamantauskas.....	Ispanų kalbos vadovėlis.....	0.50
9. Lietuvos žemėlapis.....		0.50

Jaunimo literatūra.

1. Vytautas Tamulaitis.....	Sugrįžimas.....	\$ 1.00
2. Stasys Laučius.....	Po pilkaisiais debesėliais.....	0.75
3. Jonas ir Adolfas Mekai.....	Knyga apie karalius ir žmones.....	0.50
4. Stepas Zobarskas.....	Brolių ieškotoja.....	1.00
5. Vyte Nemunėlis.....	Tėvų nameliai.....	0.75
6. Vyte Nemunėlis.....	Mažoji abecėlė.....	1.00
7. Stepas Zobarskas.....	Aušrelė (I dalis).....	1.25
8. Stepas Zobarskas.....	Per šaltį ir vėją.....	0.30
9. Stepas Zobarskas.....	Ganyklų vaikai.....	1.00
10. Stepas Zobarskas.....	Riestaūsis sūnus.....	0.75

Knygos svetimomis kalbomis.

1. Stepas Zobarskas.....	Das Lied der Sennen.....	\$ 1.25
2. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauischer Liederscrein.....	0.75
3. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauen, Antlitz eines Volkes.....	2.00
4. Juozas Pašilaitis.....	Hearken Then Judge.....	0.25
5. Maurice Scherer.....	Petrus Kiaulėnas.....	2.00

Reikalaukite ir pinigų arba pašto Money orderį siųskite Leidyklai PATRIA, Stamford, Conn., 45 St. Johns Pl.

Generaliniai įgaliotiniai J.A.V.

Vyt. Mazoliauskas Jonas Rutkauskas

1950 METŲ KALENDORIAI DIRVOS SKAITYTOJAMS

Ir šiais metais DIRVOS skaitytojai, užsimokėję prenumeratą, gaus priedą — gražų sieninį kalendorių.

Norėdami jį gauti: —

1. Pasirinkite iš žemiau esančio sąrašo, kurio kalendoriaus norite ir laiškė pažymėkite jo numerį.

2. Pridėkite 12 centų pašto ženklais už supokavimą ir persiuntimą (Pernai buvo 10 centų, o šiemet pašto mokeskis pakeltas).

3. Labai aiškiai parašykite savo adresą.

4. Jeigu jūs prenumerata pasibaigė arba baigiasi, tai pridėkite ir 3 dolerius prenumeratą atnaujinti.

Kalendorių pareikalavimus galite siųsti tuojau, bet ne vėliau, kaip iki 1950 metų sausio mėnesio galo.

1. Washingtono Capitol su Amerikos vėliava.....	— naujas
2. Vytautas ir kiti kunigaikščiai.....	— senas
3. Mergina su lietuviška vėliava Amerikoje.....	— senas
4. Mergina su lietuviška vėliava ant žemės rutulio.....	— senas
5. Ukininkas girdo arklius.....	— senas
6. Kražių skerdynės.....	— senas
7. Marija su rožančiumi ir rožėmis.....	— senas
8. Šv. Antanas.....	— senas
9. Šv. Juozapas.....	— senas
10. Marija.....	— senas
11. Marija pasirodo piemenims.....	— naujas
12. Kristus Alyvų Daržely.....	— naujas
13. Vaikai važinėjasi pasikinkę šunį.....	— naujas
14. Mergaitė su ančiukais ir viščiukais.....	— naujas
15. Mergaitė pievoj su šuneliu.....	— naujas
16. Mergaitė migdo katytę ir šuniuką.....	— naujas
17. Senas šuo gelbsti neatsargų berniuką.....	— naujas
18. Meškeriotojas ežere.....	— naujas
19. Kalnų eglėnas prie ežerėlio.....	— naujas
20. Upė ties kalnais.....	— naujas
21. Mergina su trimis šuniukais.....	— naujas
22. Mergina su dideliu šuniu.....	— naujas
23. Blondinė vakarinėj suknių.....	— naujas
24. Mergina ant uolos maudymosi kostiume.....	— naujas

Ne juoktis, bet verkti reikia...

kai paskaitai Lietuvos išgamy - bimbinių tiradas tėvynės smaugėjui - Kaukazo razbaininkui Žugašvilui... kai saujelė parduotuvė bučiuoja Kremliaus tirono batus ir džiau-gias Lietuva daroma skriauda, smaigiant ir naikinant mūsų tautiečius.

Jiems juoktis norisi, matant, kaip minia patriotų, susirinkusių didžiuliu Kongresu New York'e, visam pasauliui skelbia jų niekšybes ir protestuoja prieš Tėvy-nės duobkasių. Tai pakaruoklio juokas.

Kvailį pažinsi iš juoko... Ko-kie mizerni yra tie keliaklapstai liokajai iš "Laisvės", atspraus VERGIJOS lagerio... Pas juos viskas išeina atvirkščiai, nes jie viską mato Maskvos iškraipytų šviesoj... kur normaliam žmogui melas, jiems — tiesa, kur teisingam žmogui žiauri ne-teisybė, jiems — laimė, kur sąžiningam žmogui niekšybė, jiems — dorybė... Velnio iš-kraipytame veidrodyje viskas išeina atbulai.

Kai visas padorus pasaulis, pažinęs jų tikrą veidą, atsi-grežia ir reikalauja šią raudoną pabaisą nuo žemės paviršiaus nušluoti — jie gvyto šaukia ir teisinga nepateisinamus dalykus.

Seniau žmonės draugų atsi-sakydavo vardan tiesos — Plato amicus, magis amica veritas... Dabar už Judo skatiką skelbia Dabar už Judo skatiką skelbia jie išsijusę nesamones, kuriom patys netiki ir bijo, kaip jų de-portuojamas Andrius vyks į savo išgarbintą rojų...

Pasaulio darbininkai jau nu-sigrėžę nuo fantazistų, kurie jų vardu prisidengę, juos pačius baigia smaigti... ir visi, dar nepakliuvę jų vergijon, vienija-si į naują internacionalą, į nau-ją pasaulinę darbininkų uniją, būtent, 53 valstybių 50 milijonų darbininkų rašosi į taip va-dinamą "International Confede-ration of free Trade Union"... ir skelbia viešai kovą savo teis-ių naikintojui — komunizmui.

Ir tokie niekščiai drįsta tei-sinti okupanto žygius, kuris bai-gia apsidinti Lietuvą mongolais ir maskolių kolchozininkais. Jiems, sėdint laisvame demokra-tiniame krašte, nemačius tikro-geras, atrodo, kad ten... dirba geriausieji Lietuvos sūnūs ir dukros, kad ten...

Vilnius, Kaunas ir Klaipėda žengia į pirmųjų miestų ei-les,

kad iš karo griuvėsių keliame tautos paminklai, kad ten... keliame naujas, modernus ūkis, kad ten...

naujų tiltų, kelių, elektrinių tinklų klojasi baudžiauninkų žemė,

kad ten iš lūšnos žmogus išėjo į šviesesnius namus... kad ten mokslas pasiekiamas ne vien turtuoliams...

Kad mes pavydime ten liku-žė, jie gali patys savo reika-siems tautiečiams laisvės... kad nuo plūgo ir priekalo grį-lus tvarkyti, ir...

gali savo žemės šeiminkais būti...

I kiekvieną tų tariamų gero-vių — klestėjimų galime tvirtai argumentuoti atsakyti: tai jų-sų mirazas, jųsų kliejėjimai, jųsų sapaliojimai ir melai. Ne-jieskokit kvailių-nayvėlių mūsų tarpe, kurie toms jųsų "gra-žioms" pasakoms tikėtų... jųsų pačių brolių, kaimynų retai atei-na iš už geležinės sienos laiškai yra ašaromis bei krauju rašyti ir skelbia priešinąs ži-nias, o kartais ir jokia žinia ne-ateina iš ten, kur tavo pavarde nešioja atgabentas ir įkurdintas kolchozininkas - mongolas...

Vietoj savo tautiečių pavardžių, jųsų aiškiai matote atė-jimų - okupantų maskoliską pa-

vardes ne tik vadovaujančiame aparate, bet ir kiekvieno valsčiaus raštinėje. Ir kiekviename milicijos punkte... sėdi Glad-kov, Ščerbachov, Pisariov, Ma-majev, Sokolov, Makarov, Loma-kin, Kisieliiov, Škodin, Polietajev, Gromov, Jefimov... tai geriausi iš geriausių "Lietuvos sūnūs"...

Mūsų stambūs miestai tušti, apmirę, su svetimo elemento persvara, išvirsta Didžiosios Matuškos zacalustijomis...

Tautos paminklai išgrauti ir išniekinti. Pvz., vieton Nepri-klausomybės paminklo su Neži-nomojo Kareivio kapu... pakastas nežinomas žydas, o did-vyrių kapai paversti griuvėsiais. Netgi Dariaus - Girėno palaikai nežinia kur dingę...

"Modernus" ūkis?... išbadė-jęs kolchozininkas suveržęs pil-vą ir nuleidęs galvą dirba pasta-tytam komisarui — maskoliui, viską atiduodamas nepasotinamajai patilietkai, kraugerio — melynbarzdžio nuolat tuščiam pilvui... 30 kartų didesnę mo-kęstį verčiamas atiduoti pini-gais ir natūra ūkininkas šaukia keršto savo alintojams...

Tiltai?... Jie skundžiasi Ku-dirkos žodžiais, sugriuvę, iš-verti... Keliai?... Jie pavers-i neišvažiuojamais ravais, klam-pimėmis... duobėmis...

Elektrinės?... — balanos ga-dynės jėgainės... Iš lūšnių... į šviesius rūmus — kalėjimus, nes ten dieną naktį kankinami tikri patriotai prie didžios šviesos ir minkštai išmuštom sienom ir ilgisi tų sa-vo šiaudinių pastogių, iš kurių prievarta liko išmesti ir arba į kalėjimus sukišti, arba toli-man Sibiran išvežti ir pūdomi nežmoniškoje sąlygoje...

Dėl mokslo, prieinamo var-guoliams, netenka daug kalbėti, nes ten raunama iš sielos reli-gija, ten protai temdomi mark-sizmo - leninismo atgyventais tautskalais, ten kompartijos is-torija brukama net kudikiams ir materializmu XIX amžiaus persunktos pasakos mokslo ap-saukiamas — ten išvis vietoj mokslo jo karikatūra patiekia-ma, o vietoj tiesos šlykštus melas skleidžiamas...

Ir tasai jėga brukamas moks-las nėra visiems pigus, už jį ten-ka daug, daug mokėti... ne tik proto susinimu ir moraliniu skurdu, bet ir paskutiniu ska-tiku, nes už mokslą aukštesnėse klasėse įvestas didelis mokes-tis...

Tokios laisvės merdėti ir mir-ti niekas netrokšta ir nepavydi, visi kratosi ir bėga kuo toliau-siai, riziikuodami savo gvybę...

Tokios laisvės bijo ir tie, kurie ją perša neišmanėliams savo skaitytojams...

Kur okupanto bizūnas ir te-roras tvarko, ten apie laisvę nėra kalbos. Išgelbėk mus, Vieš-patie, iš tokios laisvės nešėjų. Išlaisvink mus, Visagali. ... XX amžiaus vergijos nešėjų...

Kaip mūsų ūkininkas pats savo reikalus tvarko, pavaizduo-ją prievartinis jo varymas į kol-chozus ir baudimas tremtimi už vengimą skubėti į tą bau-džiavą.

Savo žemės šeiminkais yra tik tie, kuriems nusikypso lai-mė numirti savo žemėj ir prisi-dengti jos brangia velėna...

Visa LIETUVA, kaip ir visi kiti Kremliaus pavergti kraštai, vieno telaukia — karo, kad jis tarpe, kurie toms jųsų "gra-žioms" pasakoms tikėtų... jųsų pačių brolių, kaimynų retai atei-na iš už geležinės sienos laiškai yra ašaromis bei krauju rašyti ir skelbia priešinąs ži-nias, o kartais ir jokia žinia ne-ateina iš ten, kur tavo pavarde nešioja atgabentas ir įkurdintas kolchozininkas - mongolas...

Vietoj savo tautiečių pavardžių, jųsų aiškiai matote atė-jimų - okupantų maskoliską pa-

vardes ne tik vadovaujančiame aparate, bet ir kiekvieno valsčiaus raštinėje. Ir kiekviename milicijos punkte... sėdi Glad-kov, Ščerbachov, Pisariov, Ma-majev, Sokolov, Makarov, Loma-kin, Kisieliiov, Škodin, Polietajev, Gromov, Jefimov... tai geriausi iš geriausių "Lietuvos sūnūs"...

Mūsų stambūs miestai tušti, apmirę, su svetimo elemento persvara, išvirsta Didžiosios Matuškos zacalustijomis...

Tautos paminklai išgrauti ir išniekinti. Pvz., vieton Nepri-klausomybės paminklo su Neži-nomojo Kareivio kapu... pakastas nežinomas žydas, o did-vyrių kapai paversti griuvėsiais. Netgi Dariaus - Girėno palaikai nežinia kur dingę...

"Modernus" ūkis?... išbadė-jęs kolchozininkas suveržęs pil-vą ir nuleidęs galvą dirba pasta-tytam komisarui — maskoliui, viską atiduodamas nepasotinamajai patilietkai, kraugerio — melynbarzdžio nuolat tuščiam pilvui... 30 kartų didesnę mo-kęstį verčiamas atiduoti pini-gais ir natūra ūkininkas šaukia keršto savo alintojams...

is sovietų "rojaus" grįžusį savo sūnų belaisvį, skurliais prisi-dengusį ir išbadėjusį ir kai iš-girdo jo pasakojimą apie "ro-jaus" gyvenimo sąlygas — tada jis sušuko susirinkimui: "Šian-dien savo kalbos nesakysiu, nes Rusijos nelaisvės vakar grįžo mano sūnus, ir viešai skelbiu, kad iš komunistų partijos iš-stoju"...

Praregėjo, kai pamatė, it To-mas netikėlis, įtikėjo, kai pa-čiupinėjo... Kai mūsų apakė-liai pačiupinė, varžiai įtikėjo, nes ir jie draskė Motinos — Lie-

tuvos kūną ir gilino žaizdas...

Su jais ginčytis yra bergž-džias dalykas, jų neįveiks kad ir ryškiausi faktai. Jie iš anksto priešinasi tiesai ir fanatiškai skelbia savo nesamones, nes jų pikta valia verčia juos užsimerkti ir tvirtinti nebūtas pasakas. Jiems mokamas judos skatikas ir jiems sveika logika svetima...

Jie juokiasi iš visko, kas šven-ta, kas kilnu, kas dora. Jiems viską šmeižti yra butinybė, bet jie juokiasi ir patys iš savęs... Taip, juk tai Maskvos pajacai. J. Vilutis

Išbuvęs Amerikoje daugiau kaip 2 mėnesius ir suveddamas dabar mano bendradarbių, su Lietuvos Ministeriu Žadeikiu, prysaky, ir mano paties 2 mė-nesių balansą, aš manau, jog

jas bei kitokias kultūrinės in-stitucijas ir gausią periodinę spaudą, daug lėmusią ir tebe-lemančią jų kultūriniam gyve-nimui ir tautinės gvybės išlai-kime.

Su JAV lietuvių periodine spauda daugis mūsų palaikė glaudžius ryšius, būdami dar DP stovyklose, o atvykusiu į JAV tie ryšiai dar labiau turi būti glaudinami ir stiprinami.

Lietuvio laikraštinko parei-gas gražiai yra nusakęs prieš 50 metų Vincas Kudirka "Tėvynės Varpuose" šiais mums įsi-dėmėtiniais ir vykdytiniais žo-džiais: "Kiekvienas iš mūsų tu-ri žinoti, kur lietuvis verkia, o kur džiaugiasi, kur vargsta, o kur turtuos, kur apieistas ir nuskriaustas, o kur liuosas ir laimingas, idant mastytume, ka-vo trą brolių reikia gelbėti, o nuo katro reikia prašyti pagalbos, turime žinoti jausmus, misles ir darbus visų lietuvių, idant aišku būtų, ant ko galima yra remtis, norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę".

Daugiau galėsime nuveikti, jei būsime vieningi ir organi-zuoti. Daugumai lietuvių žur-nalistų Sąjungos narių susibi-rus į JAV, Sąjungos Valdybos nutarimu, čia perkeliamas ir Sąjungos Centras.

L. Z. Sąjunga galės pradėti veikti, suregistruvus JAV įsikū-rusius savo narius. Todėl prašau kolegas žurnalistus pranešti sa-vo adresus drauge su pagei-davimais dėl tolimesnės Sąjun-gos veiklos šiuo adresu: A. Mer-kelis, c/o Pr. Lapė, Stony Brook, N. Y.

A. Merkelis
Lietuvių žurnalistų S-gos
Pirmininkas

NAUJOSIOS AUŠROS

pilną 1949 metų komplektą ga-lima gauti papiginta kaina už 2dol. (anksčiau kainavo 3 dol.), užsakymą į pinigus prisiun-čiant laišką.

Nuo šių metų pradžios šiam kultūros, mokslo ir meno žur-nalui sustojus, dar yra pasku-tinė proga jo įsigyti. Žurnale gausu mokslo populiarizacijos, meno ir literatūros klausimų na-grinėjimo, poezijos, iliustracij. Užsakymus ir pinigus siųsti:

NAUJOJI AUŠRA
2244 W. 23rd Pl.
Chicago 8, Ill.

UŽSISAKYKIT

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA

pas generalinį jo leidėjų įgalioti-nį Amerikoje.

Dėkite į laišką \$2.50 čekį, ar "Money Order", parašykite la-bai aiškiai savo adresą ir siųs-kite laišką adresuodami taip:

Mr. J. Audėnas,
14 Townsend St.
Boston - Roxbury, Mass.

Dar ne vėlu, bet jau ir ne anksti

tautos kūną ir gilino žaizdas...

Su jais ginčytis yra bergž-džias dalykas, jų neįveiks kad ir ryškiausi faktai. Jie iš anksto priešinasi tiesai ir fanatiškai skelbia savo nesamones, nes jų pikta valia verčia juos užsimerkti ir tvirtinti nebūtas pasakas. Jiems mokamas judos skatikas ir jiems sveika logika svetima...

Su jais ginčytis yra bergž-džias dalykas, jų neįveiks kad ir ryškiausi faktai. Jie iš anksto priešinasi tiesai ir fanatiškai skelbia savo nesamones, nes jų pikta valia verčia juos užsimerkti ir tvirtinti nebūtas pasakas. Jiems mokamas judos skatikas ir jiems sveika logika svetima...

Jie juokiasi iš visko, kas šven-ta, kas kilnu, kas dora. Jiems viską šmeižti yra butinybė, bet jie juokiasi ir patys iš savęs... Taip, juk tai Maskvos pajacai. J. Vilutis

Išbuvęs Amerikoje daugiau kaip 2 mėnesius ir suveddamas dabar mano bendradarbių, su Lietuvos Ministeriu Žadeikiu, prysaky, ir mano paties 2 mė-nesių balansą, aš manau, jog

jas bei kitokias kultūrinės in-stitucijas ir gausią periodinę spaudą, daug lėmusią ir tebe-lemančią jų kultūriniam gyve-nimui ir tautinės gvybės išlai-kime.

Su JAV lietuvių periodine spauda daugis mūsų palaikė glaudžius ryšius, būdami dar DP stovyklose, o atvykusiu į JAV tie ryšiai dar labiau turi būti glaudinami ir stiprinami.

Lietuvio laikraštinko parei-gas gražiai yra nusakęs prieš 50 metų Vincas Kudirka "Tėvynės Varpuose" šiais mums įsi-dėmėtiniais ir vykdytiniais žo-džiais: "Kiekvienas iš mūsų tu-ri žinoti, kur lietuvis verkia, o kur džiaugiasi, kur vargsta, o kur turtuos, kur apieistas ir nuskriaustas, o kur liuosas ir laimingas, idant mastytume, ka-vo trą brolių reikia gelbėti, o nuo katro reikia prašyti pagalbos, turime žinoti jausmus, misles ir darbus visų lietuvių, idant aišku būtų, ant ko galima yra remtis, norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę".

Daugiau galėsime nuveikti, jei būsime vieningi ir organi-zuoti. Daugumai lietuvių žur-nalistų Sąjungos narių susibi-rus į JAV, Sąjungos Valdybos nutarimu, čia perkeliamas ir Sąjungos Centras.

L. Z. Sąjunga galės pradėti veikti, suregistruvus JAV įsikū-rusius savo narius. Todėl prašau kolegas žurnalistus pranešti sa-vo adresus drauge su pagei-davimais dėl tolimesnės Sąjun-gos veiklos šiuo adresu: A. Mer-kelis, c/o Pr. Lapė, Stony Brook, N. Y.

A. Merkelis
Lietuvių žurnalistų S-gos
Pirmininkas

NAUJOSIOS AUŠROS

pilną 1949 metų komplektą ga-lima gauti papiginta kaina už 2dol. (anksčiau kainavo 3 dol.), užsakymą į pinigus prisiun-čiant laišką.

Nuo šių metų pradžios šiam kultūros, mokslo ir meno žur-nalui sustojus, dar yra pasku-tinė proga jo įsigyti. Žurnale gausu mokslo populiarizacijos, meno ir literatūros klausimų na-grinėjimo, poezijos, iliustracij. Užsakymus ir pinigus siųsti:

NAUJOJI AUŠRA
2244 W. 23rd Pl.
Chicago 8, Ill.

UŽSISAKYKIT

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA

pas generalinį jo leidėjų įgalioti-nį Amerikoje.

Dėkite į laišką \$2.50 čekį, ar "Money Order", parašykite la-bai aiškiai savo adresą ir siųs-kite laišką adresuodami taip:

Mr. J. Audėnas,
14 Townsend St.
Boston - Roxbury, Mass.

Dar ne vėlu, bet jau ir ne anksti

tautos kūną ir gilino žaizdas...

Su jais ginčytis yra bergž-džias dalykas, jų neįveiks kad ir ryškiausi faktai. Jie iš anksto priešinasi tiesai ir fanatiškai skelbia savo nesamones, nes jų pikta valia verčia juos užsimerkti ir tvirtinti nebūtas pasakas. Jiems mokamas judos skatikas ir jiems sveika logika svetima...

Jie juokiasi iš visko, kas šven-ta, kas kilnu, kas dora. Jiems viską šmeižti yra butinybė, bet jie juokiasi ir patys iš savęs... Taip, juk tai Maskvos pajacai. J. Vilutis

Išbuvęs Amerikoje daugiau kaip 2 mėnesius ir suveddamas dabar mano bendradarbių, su Lietuvos Ministeriu Žadeikiu, prysaky, ir mano paties 2 mė-nesių balansą, aš manau, jog

jas bei kitokias kultūrinės in-stitucijas ir gausią periodinę spaudą, daug lėmusią ir tebe-lemančią jų kultūriniam gyve-nimui ir tautinės gvybės išlai-kime.

Su JAV lietuvių periodine spauda daugis mūsų palaikė glaudžius ryšius, būdami dar DP stovyklose, o atvykusiu į JAV tie ryšiai dar labiau turi būti glaudinami ir stiprinami.

Lietuvio laikraštinko parei-gas gražiai yra nusakęs prieš 50 metų Vincas Kudirka "Tėvynės Varpuose" šiais mums įsi-dėmėtiniais ir vykdytiniais žo-džiais: "Kiekvienas iš mūsų tu-ri žinoti, kur lietuvis verkia, o kur džiaugiasi, kur vargsta, o kur turtuos, kur apieistas ir nuskriaustas, o kur liuosas ir laimingas, idant mastytume, ka-vo trą brolių reikia gelbėti, o nuo katro reikia prašyti pagalbos, turime žinoti jausmus, misles ir darbus visų lietuvių, idant aišku būtų, ant ko galima yra remtis, norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę".

Apleisdamas Jungtines Vals-tybes, laikau savo pareigą šiuo atsisveikinti su lietuvių visuo-mene Amerikoje.

Viesėdamas šitame krašte, aš turėjau uždavinį, be kontakto su Amerikos lietuviams, susitikti su diplomatiniais ir politiniais sluogsniais, kad galėčiau pain-formuoti juos apie labai sunkią padėtį, kurioje yra Sovietų oku-puota Lietuva; apsvastyti su jais surištus su ta padėtimi klau-simus ir ieškoti paramos teisin-gai Lietuvos bylai.

Išbuvęs Amerikoje daugiau kaip 2 mėnesius ir suveddamas dabar mano bendradarbių, su Lietuvos Ministeriu Žadeikiu, prysaky, ir mano paties 2 mė-nesių balansą, aš manau, jog

jas bei kitokias kultūrinės in-stitucijas ir gausią periodinę spaudą, daug lėmusią ir tebe-lemančią jų kultūriniam gyve-nimui ir tautinės gvybės išlai-kime.

Su JAV lietuvių periodine spauda daugis mūsų palaikė glaudžius ryšius, būdami dar DP stovyklose, o atvykusiu į JAV tie ryšiai dar labiau turi būti glaudinami ir stiprinami.

Lietuvio laikraštinko parei-gas gražiai yra nusakęs prieš 50 metų Vincas Kudirka "Tėvynės Varpuose" šiais mums įsi-dėmėtiniais ir vykdytiniais žo-džiais: "Kiekvienas iš mūsų tu-ri žinoti, kur lietuvis verkia, o kur džiaugiasi, kur vargsta, o kur turtuos, kur apieistas ir nuskriaustas, o kur liuosas ir laimingas, idant mastytume, ka-vo trą brolių reikia gelbėti, o nuo katro reikia prašyti pagalbos, turime žinoti jausmus, misles ir darbus visų lietuvių, idant aišku būtų, ant ko galima yra remtis, norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę".

Daugiau galėsime nuveikti, jei būsime vieningi ir organi-zuoti. Daugumai lietuvių žur-nalistų Sąjungos narių susibi-rus į JAV, Sąjungos Valdybos nutarimu, čia perkeliamas ir Sąjungos Centras.

L. Z. Sąjunga galės pradėti veikti, suregistruvus JAV įsikū-rusius savo narius. Todėl prašau kolegas žurnalistus pranešti sa-vo adresus drauge su pagei-davimais dėl tolimesnės Sąjun-gos veiklos šiuo adresu: A. Mer-kelis, c/o Pr. Lapė, Stony Brook, N. Y.

A. Merkelis
Lietuvių žurnalistų S-gos
Pirmininkas

NAUJOSIOS AUŠROS

pilną 1949 metų komplektą ga-lima gauti papiginta kaina už 2dol. (anksčiau kainavo 3 dol.), užsakymą į pinigus prisiun-čiant laišką.

Nuo šių metų pradžios šiam kultūros, mokslo ir meno žur-nalui sustojus, dar yra pasku-tinė proga jo įsigyti. Žurnale gausu mokslo populiarizacijos, meno ir literatūros klausimų na-grinėjimo, poezijos, iliustracij. Užsakymus ir pinigus siųsti:

NAUJOJI AUŠRA
2244 W. 23rd Pl.
Chicago 8, Ill.

UŽSISAKYKIT

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA

pas generalinį jo leidėjų įgalioti-nį Amerikoje.

Dėkite į laišką \$2.50 čekį, ar "Money Order", parašykite la-bai aiškiai savo adresą ir siųs-kite laišką adresuodami taip:

Mr. J. Audėnas,
14 Townsend St.
Boston - Roxbury, Mass.

Dar ne vėlu, bet jau ir ne anksti

tautos kūną ir gilino žaizdas...

Su jais ginčytis yra bergž-džias dalykas, jų neįveiks kad ir ryškiausi faktai. Jie iš anksto priešinasi tiesai ir fanatiškai skelbia savo nesamones, nes jų pikta valia verčia juos užsimerkti ir tvirtinti nebūtas pasakas. Jiems mokamas judos skatikas ir jiems sveika logika svetima...

Jie juokiasi iš visko, kas šven-ta, kas kilnu, kas dora. Jiems viską šmeižti yra butinybė, bet jie juokiasi ir patys iš savęs... Taip, juk tai Maskvos pajacai. J. Vilutis

Išbuvęs Amerikoje daugiau kaip 2 mėnesius ir suveddamas dabar mano bendradarbių, su Lietuvos Ministeriu Žadeikiu, prysaky, ir mano paties 2 mė-nesių balansą, aš manau, jog

jas bei kitokias kultūrinės in-stitucijas ir gausią periodinę spaudą, daug lėmusią ir tebe-lemančią jų kultūriniam gyve-nimui ir tautinės gvybės išlai-kime.

Su JAV lietuvių periodine spauda daugis mūsų palaikė glaudžius ryšius, būdami dar DP stovyklose, o atvykusiu į JAV tie ryšiai dar labiau turi būti glaudinami ir stiprinami.

Lietuvio laikraštinko parei-gas gražiai yra nusakęs prieš 50 metų Vincas Kudirka "Tėvynės Varpuose" šiais mums įsi-dėmėtiniais ir vykdytiniais žo-džiais: "Kiekvienas iš mūsų tu-ri žinoti, kur lietuvis verkia, o kur džiaugiasi, kur vargsta, o kur turtuos, kur apieistas ir nuskriaustas, o kur liuosas ir laimingas, idant mastytume, ka-vo trą brolių reikia gelbėti, o nuo katro reikia prašyti pagalbos, turime žinoti jausmus, misles ir darbus visų lietuvių, idant aišku būtų, ant ko galima yra remtis, norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę".

Ta kova turi baigtis mūsų laimėjimu!

Min. St. Lozoraičio atsisveikinimo žodis Amerikos lietuvių visuomenei.

mano buvimo čia padariniai yra teigiami.

Taip ir Jungtinių Tautų Or-ganizacijoj, pasitarimuose su Gen. Asamblėjos Pirmininku ir gausingais visų kontinentų dele-gatais mūsų klausimai buvo nuo-dugniai apsvastyti palankioje mūsų siekimams atmosferoje ir pastatyti į platesnę kaip ligšiol plotmę.

Toje pažangoje, kuri yra pa-daryta Jungtinėse Valstybėse ir kitur Lietuvos nepriklausomy-bės atstatymo klausimu, yra di-džiausias Amerikos lietuvių po-litinio darbo, moralinės laiky-senos ir materialinės paramos įna-sas. Mūsų tautiečiai Amerikoje yra daug nusipelnę Lietuvai, remdami nepakeičiamą, aiškų ir galutinį lietuvių tautos pasiry-

žimą atstatyti savo nepriklau-somą valstybę.

Aš džiaugiuos, kad turėjau progos susitikti su Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomuoju Komitetu, kuris vadovauja Ame-rikos lietuvių veiklai. Kaip L. Diplomatinis šefas aš visados mielai su A. L. Taryba bendra-darbiausiu.

Visuomenės atstovai yra pa-rodę mano darbu ir asmeniui daug palankumo ir suteikę pa-ramos. Reikšdamas už tai dide-lę padėką, aš ypač dėkingai atsi-menu tuos žmones, kurie suor-ganizavo mano kelionę į Ame-riką ir ją man savo patarimais ar savo draugingumo palengvino.

Artinantis naujesiems me-tams aš linkiu Amerikos lietu-viams visiškai pasisekimo tiek jų asmens dalykuose, tiek jų po-litinė veikloje, tobulinant ją ir stiprinant visų gerų lietuvių sa-vitarpį pasitikėjimą ir bendra-darbiavimą Jungtinių Valstybių gerovei ir Lietuvos laisvės var-dan.

Lygiai nuosirdūs yra mano linkėjimai mūsų tremtiniais. Teranda jie šitame laisvės kraš-te paguodos, kurios yra verti žmonės, iš kurių sovietai kėsina-si atimti pastogę, tėviskę, tė-vynę.

Mūsų bendrame darbe telydi mus ištikimasis, jog kova už Lietuvos išvadavimą ir sovietų teroro ir okupacijos, turi baig-tis mūsų laimėjimu, nes žmonių ar tautų laisvės idėja visados ankščiau ar vėliau laimi.

Dieviui padedant, civilizuotas pasaulis pašalins gėdingą dėmę, kurią sudaro Sovietų Sąjungos įvykdytos, vykdomos ir ruošia-mos agresijos. Tada Lietuva, kaip ir kitos šiandien Sovietų p

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

KIENO PAREIGA?

BUVO LAIKAS, kada Lietuvos vadavimo akcija beveik apsiribodavo susirinkimais ir prakalbomis pačių lietuvių tarpe. Paskui tapo pralaužtas kelias į įtakingus šio krašto politinius žmones, šiek tiek ir į spaudą. Šiandien Lietuvos reikalai judinami lygiai šio krašto valstybinėse, lygiai tarptautinėse įstaigose.

Bet tuose judinimuose liečiami daugiausiai taip vadinamos "aukštosios politikos" dalykai, su kuriais, kol nėra atėjęs tinkamas laikas, labai toli nueiti dar negalima.

O nereikia užmiršti, kad yra reikalų, kurie ne skrajoja aukštosios politikos debesyse, bet labai praktiški, labai apčiuopiami, gana skaudžiai juntami, kuriais reikia susirūpinti, nes ir jie lygiai taip pat yra mūsų tautą liečiantieji reikalai.

Kaip tik šitiems reikalams rūpinti kartais pasigendame įstaigų ar organizacijų, kurios apsimtų ka nors daryti. Žvilgtelėkime bent į vieną kitą tokį reikalą.

Vienas iš tokių reikalų yra... **streptomycinas**. Ką gali turėti bendro streptomycinas su Lietuvos reikalais? O vis dėlto turi.

Daugumas tu, kurie turi Lietuvoje giminių, ar net tik taip sau pažįstamų, arba kurių bent adresas prieš keliolika metų yra nuklydęs į Lietuvą ir ligi šiai dienai užsilikęs, gauna iš Lietuvos laiškelius.

Tie laiškeliai trumpi. Juos rašo dažniausiai laišku gavėjų giminių ar pažįstamų vaikai.

Tuose laiškuose nieko nėra parašyta apie gyvenimą, retai paminimas vienas kitas asmuo, bet juose būtinai esti nurodomas vienas šeimos narys, kuris, esą, serga, ir kuriam išgelbėti būtinai reikia **streptomicino**.

Teko matyti keliolika tokių laiškų. Visi jie labai panašūs vienas į kitą. Kai kuriuose iš jų net nurodomas vienos sovietinės agentūros adresas New Yorke, per kuria esą geriausia tą streptomiciną siųsti.

Streptomycinas, palyginti, yra naujas vaistas ir anksčiau jo vardas Lietuvoje nebuvo plačiai žinomas. O dabar, sprendžiant iš tų laiškų, ji jau žino paprasčiausi kaimo žmonės. Maža to — jie žino net agentūros adresą, per kurią tuos vaistus esą geriausiai siųsti. Amerikiečių daugumas to adreso nežino, o Lietuvoje žmonės net ir per geležinę užlangą tą adresą sužinojo ir moka jį teisingai parašyti, pamokyti amerikiečius, kaip reikia siųsti.

Pasirodo, kad tokių laiškų gauna ne vien lietuviai, bet įvairių tautybių amerikiečiai, kilę iš sovietų užgrobtu kraštu.

Kokios mintys ateina į galvą susidūriant su tokiu faktu? Ar tai atsitiktinis dalykas, kad visi, kurie tik turi tokių pažinčių ar ryšių Amerikoje, yra susirgę džiova? Ar ištikrųjų tie žmonės, kuriems prašo tų vaistų, serga? Ar čia taisais nėra kokios kitokios "ligos"? Ar tikrai tie žmonės, kurie tų, tarp ko kita, gana nepigų vaistų prašo, tuos vaistus ir gaus? Ar čia nėra **organizuotas būdas gauti iš Amerikos tų vaistų visai kitiems reikalams?**

Žmonės, kurie gauna tokius laiškus, eina šen ir ten, klausdami patarimo, ką daryti. Siųsti, ar nesiųsti? Gaus ar negaus? Reikia, ar nereikia?

Kas gali tikrai atsakyti?

Vokietijoje išeinančios lietuviškos spaudos skiltyse nuolat randame aprašomus faktus, kurie dažnai atrodo tiesiog "į dangų kerštu šaukiantieji" faktai.

Pavyzdžiui, viename laikraštyje aprašoma, kaip IRO tarnautoja užsispyrusi vieną lietuvių būtinai išvesti iš stovyklos ir atimti DP teises, remdamosi tuo, kad jis nesirūpina savo emigracija. Kai tas po trumpo laiko padėjęs jai prieš akis darbo-buto garantijų nuorašus, tai "globėja" įsirdusi sudraskiusi tuos dokumentus ir vistiek vedanti bylą teisių atėmimo linkme, o tas žmogus iš stovyklos jau esą išvarytas.

Šitokių ir panašių faktų yra laiškuose kuriuose jie kreipiasi į Amerikoje gyvenančius pažįstamus ir net nepažįstamus, prašydami kokios nors pagalbos.

Ar kas nors iš mūsų žino, kur ir kaip tokiu atveju kreiptis?

Kieno gi pareiga pasirūpinti tokiomis dalykais? Ar tokie reikalai nėra dalis kovos už mūsų tautos teises? Ar tikslinga yra į tolimąjį didįjį tikslą įsijūrejus, nematyti, kas dabar čia pat dedasi?

Mums atrodo, kad šitie klausimai negali būti išspręsti vien tarp mūsų pačių. Tokiais reikalais reikia kreiptis į Amerikos valdžios atitinkamas įstaigas, o kartais gal net ir į tarptautines. Ir kreiptis ne dėl vieno kito atsitikimo, o dėl paties principo. Atskiri faktai yra tik padėties pavaizdavimas, paaiškinimas.

Amerikos lietuvių visuomenės svarbu žinoti, kur ir kokia tvarka galima nukreipti skundus dėl neteisėto mūsų tautiečių, daugeliu atvejų net ir giminių, skriaudimo.

Amerikos lietuvių visuomenėi svarbu žinoti, kaip tinka pasiegti, gaunant reikalavimus iš anapus geležinės uždangos, prašant siųsti ten vaistų, kurie normaliu keliu į tenai negali ar neprivalo patekti.

Kas gi gali ir kas privalo visuomenę apie tai painformuoti, kas privalo tas informacijas visuomenėi iš valdžios įstaigų gauti?

Mūsų manymu, niekas kitas, kaip tik Amerikos lietuvių Taryba. Ji turi būti vadovas — kelrodė dideliuose ir mažuose reikaluose, liečiančiuose tautos gelbėjimą.

MUMS RODOMI... KOKIE PAVYZDŽIAI

Kalbos apie vienybę, toleranciją, tur būt, taip senos, kaip žmonijos istorija. Ir lietuvių politinio gyvenimo lapus pavartę visur rasime: "Vardan tos Lietuvos..." Ir partiniai ir "nepartiniai" visuomet iškilmingai skelbdavo ir tebeskelbia šias kilnias idėjas, kada jiems tai naudinga, o praktikoje šios vienybės nėra ir, tur būt, nebus...

Kai garsusis Leonardo da Vinci stėjo tuometinio Milano vadovo Ludovico Sforza tarnyboje, pažadėjo jo tėvo atminimui nukalti didžiulį bronzinį raitelį, vaizduojantį Francesco Sforza ant arklio.

Deja, šios skulptūros jam niekad neteko užbaigti, nors buvo jau ir modelį sukūręs.

Kitas tuo metu gyvenęs menininkas Michelangelo Buonarroti, kuris Leonardo kaž kodėl nemėgo, apie jį šitaip išsireikšdavo: "Koks čia skulptorius, kad net raitelio nemoka iš bronzos nukalti!"

Michelangelo nenorėjo matyti tik stebuklingų kūrinių, kuriuos Leonardo da Vinci sukūrė, bet matė tai, ko anas neatliko.

Ar ne tas pats ir šiandien? Daugiau ar mažiau nusipėję veikėjai, kalbėdami ar rašydami apie savo partinius oponentus. Tai doro tik tam, kad parodytų visuomenę, ko anie nėra atlikę (o galėjo atlikti) arba ką yra (gal būt) netiksliai atlikę. Ir be pasigailėjimo lieja savo tulžį ant galvų jau mirusių arba dar gyvų esančių mūsų tautos veikėjų...

Ar tai yra kelias į vienybę? Lietuvos jaunimas buvo ir tebėra įvairiais būdais skatinamas susicementuoti, išmokyti gerbi kitų įsitikinimus ir vieningai kovoti vardan Lietuvos laisvės.

J. Voldemara

Kodėl Ji Gerbiame?

DIRVOS redaktorius V. Rastenis žodis Prezidento A. Smetonos paminėjimo proga

Prieš 15 su puse metų, kai Kaune buvo surengtos gražios šilinės Lietuvos Prezidento Antano Smetonos 69 metų amžiaus jubiliejui paminėti, atsakydamas į daugybę sveikinimų ir pagarbos pareiškimų, jis — prezidentas Smetona — maž daug šiais žodžiais pradėjo savo atsakymą ji sveikinusiems:

—Ačiū Jums už tą didelę garbę, kuria čia man suteikėte. Bet aš jaučiu, kad ta garbė didžia dalimi ne mano asmeniui priklauso. Jūs tuo pagerbėte ne privatu žmogų, bet ir Lietuvos Prezidentą, tad toji pagarba priklauso ir Lietuvai, kaip tautai, kaip valstybei.

Jaučiuos laimingas, kad man sulaukus šito amžiaus mano gyvenime, likimas leido būti lyg tuo simboliu, per kuri turite proga pareikšti savo pagarbą ir meilę mūsų Lietuvai, kuri už bet kokią asmeninę žmogų labiausiai to nusipelnė.

* *

Aš pats mačiau daugelio akys suvilgusias ašaras po šitų žodžių, kada Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona jam paduota sveikinimų ir pagarbos vainika šitaip padėjo Lietuvai po koku, pats kukliai jai nusilenkdamas.

Štai kur yra geriausias paaiškinimas, kodėl mes čia, toli nuo tėvynės, minime Lietuvos Prezidento jau nebe amžiaus jubiliejų, o mirties liūdnas sukaktuves.

O vis vien, kaip tada, taip ir

Tokiais ir panašiais šukiais juos maitina daugelis mūsų lietuviškų veikėjų, kurių dalis jau savo politinę karjerą, dėl senatvės ar kitų priežasčių, jau yra tikrai baigę, ir kuriuos jau ne kartą norėtų laikyti savo dabarties bei ateities kovų švyturiais bei įkvėpėjais.

Bet, pavartę lietuvišką spaudą, ką gi matome?

Kartu su vienybės bei tolerancijos apaštalavimu, lyg piktai šliužai, įkandin seka įvairiausi šmeižtai, partiniai nesuipratimai, o gal net ir asmeniškas pyktis, atsivežtas dar iš Lietuvos, iš senų senų laikų.

Viešumon keliami tokie neidomūs ir, svarbiausia, šiandien taip nebesvarbūs faktai (o gal ir prasimanymai), kurie skaitytojui palieka tik kaž kokį kartų, nemalonų jausmą.

Pavyzdžiui, daugelis iš Lietuvos jaunimo girdėjo generolo Ladygos vardą, kaip kovotojo už Lietuvos Nepriklausomybę, mūsų garbingos kariuomenės pionierio, kuris 1919 metais ties Radviliškio sumušė bermontininkus, bet, perskačius viename NAUJENU numerįje dr. K. Griniaus žodžius, sužino, kad tas pats generolas Ladyga ir keletas kitų karininkų, atleistų iš kariuomenės... buvo eirtuokliai!

Skandžiausia, kad taip laikraščiuose kalba buvus Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Tai tik vienas pavyzdys, vienas iš daugelio, kuriais šiandien įprasta maitinti lietuvių visuomenę.

Deja, ir jaunoji karta, vieton to, kad "mestu rūba seną", tarpusavy skaldosi, ir dar mokyklos suole draugas ima nekesti draugą, nes anas kitaip galvoja. Ir reikia tikėti, kad tam didėle įtaką daro ne kas kitas, kaip tie **nereri pavyzdžiai**, kuriuos mums rodo mūsų pirmtakai.

Baigiant, mintys nukrypsta pas mūsų partizanus, kurie mūkuose lieja kraują, jie eina pety į etį, jie vienas kitam be "amnestijų" senai atleide, nes vienybėje galybė ir mūsų tautos šviesesnė ateitis.

J. Voldemara

Dauguma...

GARSAS ir DRAUGAS dar kartą kovodami dėl susivienijimų "pirmgimystės teisių", pajudintomis raidėmis skelbia: "1901 metais 16 seime, įvykusianame Wilkes-Barre, Pa., katalikai turėjo daugumą atstovų. Taigi, ne katalikai, turėdami daugumą, išsiskyrė, bet liberalai, kurie buvo mažumoje".

Kad būtų aiškiau, kaip ta dauguma susidarė, užleidžiame kiek vietos anuo metu buvusio sekretoriaus pasakojimui. Pasakojimo kalba pasilieka beveik nekeičiama.

Seimo diena

Rytmetį, gegužės 21 dieną prieš 9-tą valandą delegatai pradė rinktis svetainėn. Centro Raštininkas su knygomis ir reikalingomis popierėmis atėjus atsisėdo prie stalo, o kiti delegatai susėdo į krases ir laukė pirmininko. Jiems laukti ilgai nereikėjo, nes tuojau audriai įėjo pirmininkas, paskui jį kunigas Milukas ir visos delegatų būrys, rūtomis apsikaisė.

Pirmininkas atėjus sėdosi už stalo, kunigas Milukas šalia jo, nors ten jam visai nebuvo vieta ir be jokių ceremonijų pirmininkas, paėmęs popiergalį ir pažiūrą emė rašyti.

Toksai pirmininko pasielgimas pirmiau atėjusiems delegatams atrodė keistų. Be jokių įženginių kalbų ar delegatinių ženkelių padalinimo, jis pats emėsi priiminėti delegatų mandatus ir užrašinėti pravardes, ką pirmiau atlikdavo raštininkas. Jam rašant jo ranka drebojo, o kunigas Milukas vis jam į ausį ką tokio kuždėjo.

Kun. Miluko liepiamas jis atstatinėjo delegatus vieną po kito; atėjus prie 10 kuopos, nuo kurios delegatų tarp kitų buvo ir Centro Raštininkas, suspendavo visus, kuomet merginas ir mergiokštes, kaip va jaunytė kasininko duktė, priėmė. Visi tik dairėsi ir klausė, ką visas tas be ceremonijų delegatų braukimas reiškia.

Pirmininkas atsisukęs į raštininką pakūstomis pasakė jam, kad jis turįs tiesą ten sėdėti, nors ir suspenduotas kaip delegatas; bet raštininkas, nieko neatsakydamas vartė knygas, kaip ant ylių sėdėdamas ir dairėsi kaip čia kudašį iš ten išnešus.

Dėl delegatų atmetimo kilus triukšmui, buvo leista kalbėti tik tiem, kurie buvo rūtomis apsikaisę, berūčiai gi, kurie tik pakėlė balsą, tuojau buvo užrikti riksmu — tylėk! Juo tolyn, juo triukšmas ėjo didyn. Pagaliau kun. Žilinskas gavęs progą kalbėti užklauzė: "Na, kodėl jūs neduodate tiems žmonėms balso? Kas gi ir už ką tas dabar yra?"

Bet rūtutiejai tuojau ant jo sušuko: "Žilinske, tylėk!" ir tas žmogus nutilo. Bet triukšmui nepasibaigiant, kun. Žebrius pasiprašė balso ir išgirdo tą patį rūtutų — tylėk. Tas vienok jo neapstabdė ir jis pasilpęs ant krases pasakė: "Kunigai, kunigai! Jūs operacijas daryti galite, šlaunį išpanti lengvą, bet aną žeidulį kaip užgrydysite? Kunigai, kunigai! Blogą sėklą sėjate, blogą vaisių valysite!"

Jam taip bekalbant, rūtutiejai pradėjo visu balsu rėkti ir švilpti; kun. Milukas prie jo priėjęs taip jį stuktėlėjo, kad jis ko per langą neišlėkė.

Kada visų akys sužiūro į kunigą Žebrių, raštininkas pasinaudodamas proga iš užstalės išėjo knygas po pažastim nešinas; iš svetainės išėjęs knygas padavė Ambrazevičiui, o patsai sugrįžo atgal svetainėn, kur dabar ėjo riksmas dėl kun. Pautieniaus rinkimo seimo pirmininku. Diduma delegatų jam priešinosi dėl to, kad jis buvo renkamas ne pagal tiesas. Šitiems ginčams neapstojojant, kun. Milukas pašaukė policiją, kuri ten jau buvo laukusi tik žodžio, bet kadangi jokių peštynių nebuvo, tai ji negalėjo maišytis.

Delegatams neatleistinai reikalaujant žinoti 29 delegatų atmetimo priežastį, kun. Kaupas tą patikrinti paskyrė komisiją iš kun. Miluko, kun. Kuro ir Pr. Burbos, kuris net delegatų nebuvo, nes mandato neturėjo.

Žinoma, toji komisija jokios priežasties negalėjo rasti nei savo rankovėse, bet visgi 5-tos Plymouth'o kuopos, 11-tos Waterburio kuopos ir 34-tos Bostono Vytauto Draugijos delegatus atstatė visus, 10-tos

gi Philadelphia kuopos iš 5-kių delegatų leido dalyvauti trims, kuomet Minnersvillės vyskupo Valančiaus knygyne Draugijos, kuri neturėjo tiesos nė vieno delegato siųsti, kadangi ji kun. Miluko buvo sutverta tik seimui iš senos Sus. kuopos narių, pripažino tris delegatus; Philadelphia Gedimino Klubui, kuris panašiu būdu buvo sutvertas iš 10-tos kuopos narių, taip pat leido seime dalyvauti.

Kunigų Miluko ir Kaupo nuskriaustieji delegatai, kitiems pritariant "svetainę" apšleido. Išėjo visi suspenduotieji delegatai ir 14 rūtutų, numetę savo rūtas žemėn. Taigi viso iš seimo svetainės išėjo laukan 43 delegatai, tarp kurių buvo du kunigai: Žilinskas ir Žebrius.

Išėjo laukan delegatai ant greitųjų pasisamdė Stumpso svetainę ir ten seimą atlaikė. Seimo pirmininku aprinko K. Draugelį, raštininkais P. Mikolainį ir V. Ambrazevičių, maršalka P. Kanapinskį.

Knygų prižiūrėtojai: V. Dauksį, J. Žemantaucką ir P. Kanapinską.

Spaudos komisijon. I. J. Grišių ir V. Dauksį.

Baigis su Kazakevičium buvo išrinktais nueiti pas advokatą pasiteirauti, kas daryti su draugijos tiesų launytėjais. Lėšų tam tikslui suaukota \$15.00.

Trijų raštininkų areštavimas iš seimo

Seimą atidarius, seimo raštininkas P. Mikolainis pareikalavo nuo Centro Raštininko jo knygy. Tasai, atnešęs svetainėn knygas, padėjo jas ne ant stalo, prie kurio seimo komisija sėdėjo, tik ant stalelio prie sienos, ant kurio sėdėjo pypkę rūkydamas 6-tos Plymoutho kuopos delegatas M. Zalieckas. Už valandos į svetainę atėjo konštabelis ir reikalavo nuo seimo knygy. "Vienybės Liet." leidėjas Juozas Paukštis smagiai ant jo suriko, klausdamas, kokios jis knygos noris. "Ar šitos?" klausė jis rodydamas savo užrašų knygelę iš kišenės.

Konštabelis papurtė galvą ir sakė, kad ne, klausdamas, kur yra raštininkas. Paukštis jam parodė pirštu į sėdinčius prie stalo seimo raštininkus. Konštabelis, manydamas, kad tai jie ir yra tais vyrais, kurių jam reikia, priėjo prie Mikolainio ir Ambrazevičiaus ir juos išsivedė. Raštininkus konštabeliui išvedus, išėjo paskui juos ir daugumas kitų delegatų.

Tarp pasilikusiųjų svetainėje delegatų buvo ir pats kaltininkas, Centro Raštininkas A. Astramskas. Už kokios 10 minučių konštabelis vėl atėjo į Stumpso svetainę, dabar jau su pagelbininku Aukštakalniu iš Shenandoah'rio, kuris jam reikalingą žmogų parodė.

T. Astramskas buvo suareštuotas, bet susivienijimo knygos likosi ant stalelio po Saliecko skvernu, kurias viena moterų, pasikišusi po palerina, tuojau išnešė paslėpti.

Astramskas, eidamas policijos stotin, galvojo, kad jam svetimame mieste, neturint kas už jį laidą užstato, be abejo, prieis pasidėti. Tas jį vienok nenugąsdino; kad ir sėdėti reikės, jis visgi knygy nusprendė neišduoti.

Bet jo baimė buvo bereikalinga, nes nuėjus stotin pas kitus du areštuotuosius, tuojau atėjo T. Paukštis, Pittstono 7-tos kuopos delegatas su pinigais ir juos visus tris išėmė, policijos viršininkui pasakydamas, kad tuojau ateis ir advokatas.

Policijos viršininkui ėmus Astramską kvosti, kur tos knygos yra, tas jau teisinosi, kad svetainėje kilus sumišimui, bijodamas, kad knygy kas nesuplėšytų, išnešė jas iš svetainės laukan ir pasiuntė jas kiton vieton, o kur jos tuo tarpu buvo, jis, girdi, nežina.

Darbštūs tremtiniai dirba ir stengiasi savo būklę pagerinti sunkiose stovyklų sąlygose. Tačiau yra tūkstančiai senelių, ligonių, invalidų ir našlių su mažais vaikais, kurie be jų pagalbos negali pragyventi.

Mielas tautietė, sušelpk juos Aukais siųskite neatidėliodami BALFui šiuo adresu:
United Lith. Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Kad iš Jungtinių Tautų Organizacijos būtų išvartas Čiankaišeko vyriausybės delegatas.

SAUSIO 9

Amerikos Senate įvyko aštuntą ginčą dėl Kinijos politikos. Senatorius Connally, demokratų užsienio politikos vadas, kaltino respublikonus, kad jie Kinijos klausimą nušvietę išvirkščiai, tikslu tai panaudoti savo vidaus politikos reikams. Respublikonų senatorius Knowland, kuris neseniai grįžo iš Rytų ir siūlė, kad Formosa būtų ginama, kaltino demokratų, kad jie kartoją "antrąjį Muencheną". (Kaip žinoma, 1938 metais Anglijos ministras pirmininkas Chamberlainas ir Prancūzijos — Daladier susitiko Muenchene su Hitleriu ir Mussolini ir nusileido Hitlerio politikai Cechoslovakijoje, patikėdami, kad tai yra "paskutinis teritorinis reikalavimas". Vėliau pasirodė, kad tai buvo tik pradžia...)

Sovietų delegacija Jungtinių Tautų Organizacijoje dar du kartus reikalavo pašalinti senosios Kinijos vyriausybės delegatą. Kaip tik ši mėnėsi Kinijos delegatui tenka pirmininkauti Saugumo Taryboje.

SAUSIO 10

Sovietų atstovas Malik išėjo iš Saugumo Tarybos posėdžio, kai Taryba nesutiko tuč tuojau svarstyti jo pasiūlymo dėl Kinijos delegato pašalinimo.

Dr. Ciang, Kinijos delegatas, pirmininkaudamas Saugumo Taryboje, paskyrė posėdį kitai dienai, kur į darbą tvarką, šalia kitų klausimų, įtraukė taip pat ir sovietų delegato rezoliucijos svarstymą.

Tris valandas Valstybės Sekretorius Acheson diskutavo Kinijos politikos klausimus Senato Užsienio Komisijoj. Jis griežtai laikosi nusistatymo neduoti tiesioginės karinės pagalbos Formozai ginti, nurodymas, kad pacifiko gynybos linijoj Formoza Amerikai esanti nereikalinga. Jis taip pat nepripažįsta reikalo duoti karinės paramos bet kokiai nekomunistiniam

A. Olio kalba Clevelande

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Lietuvos išlaisvinimas yra reikalingas mūsų tarpe nekelti nuomonių skirtumų. Todėl ir Tarybos uždaviniai yra apriboti šiuo uždaviniu. Jei į tą susitarimą norėtumėm įtraukti švietimo, auklėjimo, bendrai kultūros reikalus, susitarimas būtų sunkesnis, neišvengiamas...

Todėl tie kultūros ir kiti visuomeniški uždaviniai, kurie nėra tiesiog susiję su Lietuvos išlaisvinimo bylos vedimu, yra už Tarybos programos, už srovių susitarimo ribų, paliktas kiekvienai skirtingų pažiūrų grupei, tegul jos sau veikia tose srityse, kaip jos tą supranta ir kaip išgali. Net ir Lietuvos bylo reikaluose bendro veikimo susitarimas apima tik tuos dalykus, kurie yra tokios rūšies, kuriuos būtina reikia atlikti visuomenės vardu.

Ir tai kurį laiką Amerikos lietuvių tautinė ar tautininkų srovė tame bendrame veikime nedalyvavo, buvo iš jo pasitraukusi. Taip buvo ne dėl to, kad toji srovė būtų buvusi priešinga pačiam tikslui, bet dėl to, kad ji nesutiko su tuo metu įsigalėjusiais veikimo metodais.

Ji, tautinė srovė, arba jos veikėjai, buvo tos nuomonės, kad pirmoje eilėje reikia galvoti apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, o ne apie tai, kokia lietuviška partija tada Lietuvoje valdžią turės. Jie galvojo, kad kovoje už nepriklausomybę turi būti nanaudotos visos jėgos, nuokirčiai nepriklausomybės siekiančios, nekreipiant dėmesio į tų pajėgų senas sąskaitas. Ir jie galvojo, kad Lietuvai mes nedaug tepadėsime, jeigu veiksime tik savo tarpe, lietuvių tarpe, jeigu nesistengsime iesti su Lietuvos reikalu ir Amerikos visuomene. Jeigu nepritrauksime prie Lietuvos reikalų gnybimo įtakingų Amerikos politikų.

Šiais pagrindais veikdama tautinė srovė, tai Amerikos Lietuvių Misijos, tai Lietuvai Vaduoti Sąjungos, tai Amerikos Lietuvių Tautininkų Centro vardu pramynė tam tikrus takus, kurie pasirodė Lietuvos bylai reikšmingi ir svarbūs.

Laikui bėgant minėti nuomonių skirtumai dėl veikimo pagrindų ir metodų sumažėjo ir štai prieš daugiau kaip metus laiko Amerikos lietuvių tautinė srovė vėl įstojo į Amerikos Lietuvių Tarybą bendrai dirbti Lietuvos išlaisvinimo darbą.

Turiu pabrėžti, kad tas sugrįžimas į Amerikos Lietuvių Tarybą įvyko veikiant gana dideliame spaudimui kaip tik iš Europos, kaip tik iš Europoje tada dar buvusių mūsų draugų tarpo.

Nors mes dabar veikime šiuo klausimu vienoje organizacijoje, esame Amerikos Lietuvių Tarybos nariai, aš negalėčiau pasakyti, kad dabar tai jau joje visiškai viskas tvarkoj.

Štai, pavyzdžiui, turėjome Višutinį Kongresą. Jis, be abejo, pasisekė, buvo labai naudingas ir gražus. Bet nelaikau jo visiškai pasisekusiu. Finansų Lietuvos vadavimo reikalams šita proga sudėta apie \$8.000. Tiesa, buvo minėta bene \$13.000, bet reikia pastebėti, kad apie 5.000 tų pinigų buvo surinkta daug anksčiau, tik buvo laukta iškilmingos progos juos įteikti.

Tuo tarpu kelionei ir viešbučiams delegatui išleido apie \$40.000. Tai, jeigu tiek kaštuoja \$8.000 sudėjimas, aš negaliu pasakyti, kad čia viskas tvarkoj. Čia reikia pagalvoti apie tinkamesnius metodus.

Yra ir daugiau dalykų, kurie dar neina taip, kaip turėtų būti. Jeigu negalvosime, nekalbėsime, niekad jų nepataisysime. Netobulumas, negerumas turime kelti aikštėn, kalbėti apie juos, nurodyti ir ieškoti būdų jiems pataisyti. Tokia kritika nebus vienybės ardymas. Mes turime žinoti, kad klaidingų kelių net ir vardan vienybės nereikia eiti!

O kas gi tai yra Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga, kurios Clevelande skyrus šiandien cia sukvietė šį gražų susirinkimą.

Formaliai tai yra dar labai jauna organizacija, susikurusi vos prieš septyniolika mėnesių, perėjo gegužės mėnesio gale. Anksciau jos vietoje veikė 3 žymesnės tautinės srovės organizacijos: Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras ir Amerikos Lietuvių Misija. Dar anksčiau šios srovės jokios žymesnės organizacijos nebuvo. Bet tautinė arba tautininkų srovė savo amžiumi Amerikos lietuvių visuomenėje yra daug senesnė už mane patį, nors esu jau, amerikoniškai tariant, "grandpa"... Ji jau buvo tada, kai... mano tėvas Olševskis leido lietuviškas knygas ir laikraštį LIETUVA. Ji jau buvo, kai kūrėsi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje... Šių žmonių — tautiečių, tautininkų — idėja visada buvo: išlaikyti čia, Amerikoje, lietuvių tvirtą ir ištįstą pagalbos ranką Motutei Tėvynei, kuri ir tada tokius sunkius laikus gyveno. Ir dabar mūsų rūpestis yra — išlaikyti Amerikoje lietuvių tvirtą. Ir dabar mūsų didžiausias noras yra — ištįsti Motutei Tėvynei ranką, padėti jai prisikelti iš nelaisvės ir didelio vargo.

Mes nekovojuame už social — ar kitokių demokratų ar dar kieno kito teises turėti valdžią Lietuvoje. Mes tiesiame ranką, kad Lietuva būtų laisva, kad mūsų broliai lietuviai pasijustų savo krašte lygiai laisvi, kaip mes čia jaučiamės, ir mes tikime — mūsų Lietuva to susilauks.

Vienas asmuo, kuris gyvai seka Lietuvos bylos gynyboje, atsianti mums šias savo mintis apie ministerio St. Lozoraičio apsilankymą Amerikoje.

Lietuvos Diplomatinės Šešios St. Lozoraičiui Europos išvykus, tinka jo vizitą Amerikoje paanalizuoti ir pažiūrėti, koks yra to vizito balansas.

Svečias atvyko Amerikon atidaryti Lietuvių Dailės Parodą New Yorke, dalyvauti Visuotniam Amerikos Lietuvių Kongrese, pasitarti su tvirčiausiojo Lietuvos posto kapitono ministriu Žadeikiu, patikrinti Lietuvos įstaigų padėtį, pasikalbėti su pasaulio delegacijomis UN organizacijoje ir susipažinti arčiau su Amerikos politika ir žmonėmis.

Apie Dailės Parodą ir Kongresą dabar kalbėti nebetenka. Jie abu atliko savo paskirtį ir davė nemažai naudos Lietuvos laisvinimo bylai. Abiejuose įvykiuose Lozoraitis dalyvavo ir pasakė kalbas. Jo kalbos bei pareiškimai buvo cituoti angliskos spaudos. Šitą punktą tenka skaityti teigiamu.

Pasitarimai su ministru Žadeikiu bei konsulais mums nežinomi. Tačiau, pasiremiant spauda, atrodo, kad ir jie buvo teigiami. Visi pareigūnai su šefu konferavo, su juo kooperavo ir apie jo vizitus informavo.

* * *

Kas gi tai yra Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga, kurios Clevelande skyrus šiandien cia sukvietė šį gražų susirinkimą.

Formaliai tai yra dar labai jauna organizacija, susikurusi vos prieš septyniolika mėnesių, perėjo gegužės mėnesio gale. Anksciau jos vietoje veikė 3 žymesnės tautinės srovės organizacijos: Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras ir Amerikos Lietuvių Misija. Dar anksčiau šios srovės jokios žymesnės organizacijos nebuvo. Bet tautinė arba tautininkų srovė savo amžiumi Amerikos lietuvių visuomenėje yra daug senesnė už mane patį, nors esu jau, amerikoniškai tariant, "grandpa"... Ji jau buvo tada, kai... mano tėvas Olševskis leido lietuviškas knygas ir laikraštį LIETUVA. Ji jau buvo, kai kūrėsi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje... Šių žmonių — tautiečių, tautininkų — idėja visada buvo: išlaikyti čia, Amerikoje, lietuvių tvirtą ir ištįstą pagalbos ranką Motutei Tėvynei, kuri ir tada tokius sunkius laikus gyveno. Ir dabar mūsų rūpestis yra — išlaikyti Amerikoje lietuvių tvirtą. Ir dabar mūsų didžiausias noras yra — ištįsti Motutei Tėvynei ranką, padėti jai prisikelti iš nelaisvės ir didelio vargo.

Mes nekovojuame už social — ar kitokių demokratų ar dar kieno kito teises turėti valdžią Lietuvoje. Mes tiesiame ranką, kad Lietuva būtų laisva, kad mūsų broliai lietuviai pasijustų savo krašte lygiai laisvi, kaip mes čia jaučiamės, ir mes tikime — mūsų Lietuva to susilauks.

LIŪDAI, SUSTOK VALANDELEI...

Liūdas Dovydenas DRAUGE aiškinasi — ginčijasi su P. Jurgėla ir kitais priekaištautojais dėl to nelemto "Liaudies Seimo", kuris "nutarė" Lietuvą įjungti į sovietus, ir kurio prezidiume likimas buvo lėmęs būti L. Dovydenui.

Daug teisingų ir įtikinančių dalykų tame straipsnyje pasakyta, bet ten, kur kaltinimą bando nuo savos ant kitų galvų perkelti — ten kaip tik reikėjo sustoti ir pagalvoti.

Mes negalime neprotestuoti prieš tokį L. Dovydeno pareiškimą: "Sakykim, dideli išdavikai buvo 79 "liaudies seimo" kandidatai, vėliau — atstovai, bet kas gi buvo trys milijonai Lietuvos gyventojų, kurie balsavo už tuos išdavikus?"

Ministeriui st. Lozoraičiui išvykus

Vienas asmuo, kuris gyvai seka Lietuvos bylos gynyboje, atsianti mums šias savo mintis apie ministerio St. Lozoraičio apsilankymą Amerikoje.

Lietuvos Diplomatinės Šešios St. Lozoraičiui Europos išvykus, tinka jo vizitą Amerikoje paanalizuoti ir pažiūrėti, koks yra to vizito balansas.

Svečias atvyko Amerikon atidaryti Lietuvių Dailės Parodą New Yorke, dalyvauti Visuotniam Amerikos Lietuvių Kongrese, pasitarti su tvirčiausiojo Lietuvos posto kapitono ministriu Žadeikiu, patikrinti Lietuvos įstaigų padėtį, pasikalbėti su pasaulio delegacijomis UN organizacijoje ir susipažinti arčiau su Amerikos politika ir žmonėmis.

Apie Dailės Parodą ir Kongresą dabar kalbėti nebetenka. Jie abu atliko savo paskirtį ir davė nemažai naudos Lietuvos laisvinimo bylai. Abiejuose įvykiuose Lozoraitis dalyvavo ir pasakė kalbas. Jo kalbos bei pareiškimai buvo cituoti angliskos spaudos. Šitą punktą tenka skaityti teigiamu.

Pasitarimai su ministru Žadeikiu bei konsulais mums nežinomi. Tačiau, pasiremiant spauda, atrodo, kad ir jie buvo teigiami. Visi pareigūnai su šefu konferavo, su juo kooperavo ir apie jo vizitus informavo.

* * *

Kas gi tai yra Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga, kurios Clevelande skyrus šiandien cia sukvietė šį gražų susirinkimą.

Formaliai tai yra dar labai jauna organizacija, susikurusi vos prieš septyniolika mėnesių, perėjo gegužės mėnesio gale. Anksciau jos vietoje veikė 3 žymesnės tautinės srovės organizacijos: Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras ir Amerikos Lietuvių Misija. Dar anksčiau šios srovės jokios žymesnės organizacijos nebuvo. Bet tautinė arba tautininkų srovė savo amžiumi Amerikos lietuvių visuomenėje yra daug senesnė už mane patį, nors esu jau, amerikoniškai tariant, "grandpa"... Ji jau buvo tada, kai... mano tėvas Olševskis leido lietuviškas knygas ir laikraštį LIETUVA. Ji jau buvo, kai kūrėsi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje... Šių žmonių — tautiečių, tautininkų — idėja visada buvo: išlaikyti čia, Amerikoje, lietuvių tvirtą ir ištįstą pagalbos ranką Motutei Tėvynei, kuri ir tada tokius sunkius laikus gyveno. Ir dabar mūsų rūpestis yra — išlaikyti Amerikoje lietuvių tvirtą. Ir dabar mūsų didžiausias noras yra — ištįsti Motutei Tėvynei ranką, padėti jai prisikelti iš nelaisvės ir didelio vargo.

Mes nekovojuame už social — ar kitokių demokratų ar dar kieno kito teises turėti valdžią Lietuvoje. Mes tiesiame ranką, kad Lietuva būtų laisva, kad mūsų broliai lietuviai pasijustų savo krašte lygiai laisvi, kaip mes čia jaučiamės, ir mes tikime — mūsų Lietuva to susilauks.

LIŪDAI, SUSTOK VALANDELEI...

Liūdas Dovydenas DRAUGE aiškinasi — ginčijasi su P. Jurgėla ir kitais priekaištautojais dėl to nelemto "Liaudies Seimo", kuris "nutarė" Lietuvą įjungti į sovietus, ir kurio prezidiume likimas buvo lėmęs būti L. Dovydenui.

Daug teisingų ir įtikinančių dalykų tame straipsnyje pasakyta, bet ten, kur kaltinimą bando nuo savos ant kitų galvų perkelti — ten kaip tik reikėjo sustoti ir pagalvoti.

Mes negalime neprotestuoti prieš tokį L. Dovydeno pareiškimą: "Sakykim, dideli išdavikai buvo 79 "liaudies seimo" kandidatai, vėliau — atstovai, bet kas gi buvo trys milijonai Lietuvos gyventojų, kurie balsavo už tuos išdavikus?"

Vienas asmuo, kuris gyvai seka Lietuvos bylos gynyboje, atsianti mums šias savo mintis apie ministerio St. Lozoraičio apsilankymą Amerikoje.

Lietuvos Diplomatinės Šešios St. Lozoraičiui Europos išvykus, tinka jo vizitą Amerikoje paanalizuoti ir pažiūrėti, koks yra to vizito balansas.

Svečias atvyko Amerikon atidaryti Lietuvių Dailės Parodą New Yorke, dalyvauti Visuotniam Amerikos Lietuvių Kongrese, pasitarti su tvirčiausiojo Lietuvos posto kapitono ministriu Žadeikiu, patikrinti Lietuvos įstaigų padėtį, pasikalbėti su pasaulio delegacijomis UN organizacijoje ir susipažinti arčiau su Amerikos politika ir žmonėmis.

Apie Dailės Parodą ir Kongresą dabar kalbėti nebetenka. Jie abu atliko savo paskirtį ir davė nemažai naudos Lietuvos laisvinimo bylai. Abiejuose įvykiuose Lozoraitis dalyvavo ir pasakė kalbas. Jo kalbos bei pareiškimai buvo cituoti angliskos spaudos. Šitą punktą tenka skaityti teigiamu.

Pasitarimai su ministru Žadeikiu bei konsulais mums nežinomi. Tačiau, pasiremiant spauda, atrodo, kad ir jie buvo teigiami. Visi pareigūnai su šefu konferavo, su juo kooperavo ir apie jo vizitus informavo.

* * *

Kas gi tai yra Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga, kurios Clevelande skyrus šiandien cia sukvietė šį gražų susirinkimą.

Formaliai tai yra dar labai jauna organizacija, susikurusi vos prieš septyniolika mėnesių, perėjo gegužės mėnesio gale. Anksciau jos vietoje veikė 3 žymesnės tautinės srovės organizacijos: Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras ir Amerikos Lietuvių Misija. Dar anksčiau šios srovės jokios žymesnės organizacijos nebuvo. Bet tautinė arba tautininkų srovė savo amžiumi Amerikos lietuvių visuomenėje yra daug senesnė už mane patį, nors esu jau, amerikoniškai tariant, "grandpa"... Ji jau buvo tada, kai... mano tėvas Olševskis leido lietuviškas knygas ir laikraštį LIETUVA. Ji jau buvo, kai kūrėsi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje... Šių žmonių — tautiečių, tautininkų — idėja visada buvo: išlaikyti čia, Amerikoje, lietuvių tvirtą ir ištįstą pagalbos ranką Motutei Tėvynei, kuri ir tada tokius sunkius laikus gyveno. Ir dabar mūsų rūpestis yra — išlaikyti Amerikoje lietuvių tvirtą. Ir dabar mūsų didžiausias noras yra — ištįsti Motutei Tėvynei ranką, padėti jai prisikelti iš nelaisvės ir didelio vargo.

Mes nekovojuame už social — ar kitokių demokratų ar dar kieno kito teises turėti valdžią Lietuvoje. Mes tiesiame ranką, kad Lietuva būtų laisva, kad mūsų broliai lietuviai pasijustų savo krašte lygiai laisvi, kaip mes čia jaučiamės, ir mes tikime — mūsų Lietuva to susilauks.

LIŪDAI, SUSTOK VALANDELEI...

Liūdas Dovydenas DRAUGE aiškinasi — ginčijasi su P. Jurgėla ir kitais priekaištautojais dėl to nelemto "Liaudies Seimo", kuris "nutarė" Lietuvą įjungti į sovietus, ir kurio prezidiume likimas buvo lėmęs būti L. Dovydenui.

Daug teisingų ir įtikinančių dalykų tame straipsnyje pasakyta, bet ten, kur kaltinimą bando nuo savos ant kitų galvų perkelti — ten kaip tik reikėjo sustoti ir pagalvoti.

Mes negalime neprotestuoti prieš tokį L. Dovydeno pareiškimą: "Sakykim, dideli išdavikai buvo 79 "liaudies seimo" kandidatai, vėliau — atstovai, bet kas gi buvo trys milijonai Lietuvos gyventojų, kurie balsavo už tuos išdavikus?"

Vienas asmuo, kuris gyvai seka Lietuvos bylos gynyboje, atsianti mums šias savo mintis apie ministerio St. Lozoraičio apsilankymą Amerikoje.

Lietuvos Diplomatinės Šešios St. Lozoraičiui Europos išvykus, tinka jo vizitą Amerikoje paanalizuoti ir pažiūrėti, koks yra to vizito balansas.

Svečias atvyko Amerikon atidaryti Lietuvių Dailės Parodą New Yorke, dalyvauti Visuotniam Amerikos Lietuvių Kongrese, pasitarti su tvirčiausiojo Lietuvos posto kapitono ministriu Žadeikiu, patikrinti Lietuvos įstaigų padėtį, pasikalbėti su pasaulio delegacijomis UN organizacijoje ir susipažinti arčiau su Amerikos politika ir žmonėmis.

Apie Dailės Parodą ir Kongresą dabar kalbėti nebetenka. Jie abu atliko savo paskirtį ir davė nemažai naudos Lietuvos laisvinimo bylai. Abiejuose įvykiuose Lozoraitis dalyvavo ir pasakė kalbas. Jo kalbos bei pareiškimai buvo cituoti angliskos spaudos. Šitą punktą tenka skaityti teigiamu.

Pasitarimai su ministru Žadeikiu bei konsulais mums nežinomi. Tačiau, pasiremiant spauda, atrodo, kad ir jie buvo teigiami. Visi pareigūnai su šefu konferavo, su juo kooperavo ir apie jo vizitus informavo.

* * *

Kas gi tai yra Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga, kurios Clevelande skyrus šiandien cia sukvietė šį gražų susirinkimą.

Formaliai tai yra dar labai jauna organizacija, susikurusi vos prieš septyniolika mėnesių, perėjo gegužės mėnesio gale. Anksciau jos vietoje veikė 3 žymesnės tautinės srovės organizacijos: Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras ir Amerikos Lietuvių Misija. Dar anksčiau šios srovės jokios žymesnės organizacijos nebuvo. Bet tautinė arba tautininkų srovė savo amžiumi Amerikos lietuvių visuomenėje yra daug senesnė už mane patį, nors esu jau, amerikoniškai tariant, "grandpa"... Ji jau buvo tada, kai... mano tėvas Olševskis leido lietuviškas knygas ir laikraštį LIETUVA. Ji jau buvo, kai kūrėsi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje... Šių žmonių — tautiečių, tautininkų — idėja visada buvo: išlaikyti čia, Amerikoje, lietuvių tvirtą ir ištįstą pagalbos ranką Motutei Tėvynei, kuri ir tada tokius sunkius laikus gyveno. Ir dabar mūsų rūpestis yra — išlaikyti Amerikoje lietuvių tvirtą. Ir dabar mūsų didžiausias noras yra — ištįsti Motutei Tėvynei ranką, padėti jai prisikelti iš nelaisvės ir didelio vargo.

Mes nekovojuame už social — ar kitokių demokratų ar dar kieno kito teises turėti valdžią Lietuvoje. Mes tiesiame ranką, kad Lietuva būtų laisva, kad mūsų broliai lietuviai pasijustų savo krašte lygiai laisvi, kaip mes čia jaučiamės, ir mes tikime — mūsų Lietuva to susilauks.

LIŪDAI, SUSTOK VALANDELEI...

Liūdas Dovydenas DRAUGE aiškinasi — ginčijasi su P. Jurgėla ir kitais priekaištautojais dėl to nelemto "Liaudies Seimo", kuris "nutarė" Lietuvą įjungti į sovietus, ir kurio prezidiume likimas buvo lėmęs būti L. Dovydenui.

Daug teisingų ir įtikinančių dalykų tame straipsnyje pasakyta, bet ten, kur kaltinimą bando nuo savos ant kitų galvų perkelti — ten kaip tik reikėjo sustoti ir pagalvoti.

Mes negalime neprotestuoti prieš tokį L. Dovydeno pareiškimą: "Sakykim, dideli išdavikai buvo 79 "liaudies seimo" kandidatai, vėliau — atstovai, bet kas gi buvo trys milijonai Lietuvos gyventojų, kurie balsavo už tuos išdavikus?"

Katrie "geresni" -- naciai ar komunistai?

Atsakymo į šį klausimą dažnai klausiate pas tuos, kurie matė vienus ir kitus. Ir susilaukiate įvairių atsakymų... Tad nežinote, kur gi tikroji teisybė...

GERIAUSIA — NUSPREŠKITE PATYS!

Apie komunistus — bolševikus jau daug esate girdėję ir skaitę. Apie nacius mažiau. Tad paskaitykite

Balio Gaidžiūno

parašytą knygą —

PAKELIUI Į MIRTĮ

kurioje aprašomi jo paties pergyvenimai vokiečių kalėjimuose. Paskaitykite, tikrai patys galėsite matyti, katrie "geresni"...

Tos knygos autorius

yra vienas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kūrėjų. Tas komitetas buvo įkurtas Lietuvoje, 1943 metais, vokiečių okupacijos laikais. Dėl kovojimo už Lietuvos išlaisvinimą iš svetimųjų vergijos, šios knygos autorius, kaip ir eilė kitų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių, nacių buvo suimtas, išvežtas į Vokietiją ir jau TIKRAI BUVO PAKELIUI Į MIRTĮ, nuo kurios jį išgelbėjo tik Amerikos kariuomenė. Po to šios knygos autorius vėl stojo į darbą Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete ir tam paaukojo daugiau kaip ketverius metus.

Dabar šios knygos autorių jau turime savo tarpe!

Jis atvežė mums didžiulę filmą iš tremtinių gyvenimo, kurią pats pagaminė ir, tikimės, netrukus galės mums parodyti. Ta proga susipažinkime su juo arčiau, perskaitydami jo pergyvenimų aprašymą nacių kalėjimuose. Ta knyga yra ne tik asmeninių pergyvenimų aprašymas, bet svarbus ir įdomus DOKUMENTAS apie vieną iš sunkiausių mūsų tautos gyvenimo laikotarpių.

Norintieji įsigyti šią knygą, rašykite laišką šiuo adresu:

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Laiške aiškiai įrašykite savo adresą ir pridėkite tik vieną dolerį — knygą tuojau bus Jums pasiųsta paštu.

Skautai -- raktas lietuvių bei palaikyti

(Diskusinis straipsnis)

Lietuvių išlaikymo problema, dėl kurios daugelis rūpinamės, yra lietuviško jaunimo problema. To jaunimo, kuris čia gimęs, ir to, kuris iš Lietuvos čia atsiras, likimas tas pats.

Jaunimo išlaikymas lietuvių yra tėvų ir jų organizacijų uždavinys.

Kalbant apie tėvus, kurie atvyko prieš 30-40 ar daugiau metų, tenka prisiminti, kad jie atvyko iš anų laikų Lietuvos... kur nebuvo "nei žodžio nei rašto". Jie negalėjo atsivežti laisvo krašto kultūros ir tradicijų, bet jie vis dėlto atsivežė lietuviškos žemės pagimdytas dainas ir to meto liaudies tradicijas.

Šių tradicijų palaikymas jų širdyse tebėra giliai užsilikęs. Net bimbinkai, ir tie, tarnaudami "raudonajam carui", griebsi šių "nacionalistinių" formų, žinoma, tik tam, kad pagautų daugiau žuvelių ir savo tinklą.

Bet kas atsitiko su jaunimu? Kur jis pranyksta? Kodėl kartais garbingų, visą savo gyvenimą lietuvių reikalams pašventusių ir dabar dar lietuviškame visuomenės veikme uoliai dalyvaujančių tėvų vaikai, žūrėk, silpnai bekalba lietuviškai, kartais visiškai nebesirodo lietuviškame gyvenime ir net nenoriai beprisipažįsta lietuviams esą?

O juk kilmės krašto tradicijos ir tautiškojo palaikymas šiame demokratiškame krašte ne tik nedraudžiamas, bet net remiamas.

Žinoma, tai labai jautrus dalykas, bet kartu ir labai svarbus. Čia nenorima kam prikišti ar ką įžeisti, bet tik norima mėginti rasti atsakymą į klausimus, kylančius besirūpinant lietuvių išlaikymo reikalais.

Kiekvienas pastebim, kad vaikai yra veikiami stiprių vietinių veiksmų: sportas, viso jaunimo bendravimas, mokykla, vietinės tradicijos, socialinės sąlygos ir politinė valstybės galybė — visa tai pagauna jauną sielą. O pridėjus dar filmas, televizija, specialią spaudą — suprasime, kad jaunuolis negali tam atsisipirti.

Todėl reikia į šiuos dalykus rūpestingiau įsižiūrėti. Mūsų gyvenimas yra veržlus. Jo jaunimui reikia ne sustingusios, o gyvos ir įdomios veiklos. Jam reikia sporto, meno, muzikos ir kitų kultūrinių pasireiškimų, ko kiek nori turinio, bet tik atitinkančio jo jaunatvišką nusiteikimą.

Ką gi jis gauna iš savo tėvų ar jų sukurtų organizacijų, kurios dažniausiai yra srovinės? Tik srovine, kartais net antagoniška nuotaika persunktus parengimus.

Polkos, nevykusiai dainuojamos dainos, jiems mažai suprantamos ir todėl nuobodžios kalbos, nevisai švankus girtavimas. Ar tai gali atitikti jaunolio dvasinius polėkius ir jo jaunatviškus reikalavimus? Aišku ne. Štai kodėl, man atrodo, mūsų jaunimo gretos retėja. Tėvai pasiliko sau, o vaikai eina savais keliais.

Ar padėtis beviltiška? Atrodo ne. Jaunimas eis su mumis, jei mes jį sutelsime į gyvą ir aktyvią jaunimo organizaciją. Į tokią organizaciją, kuri žengia jaunimo gyvenimo keliu su laiku dvasia. Organizaciją, kuri turėtų šio gyvenimo sąlygų pripažintą ir priimtą formą ir lietuvišką turinį.

Mūsų laimei, mes tokią organizaciją jau turime ir ji pradeda savo darbą šiame krašte. Tai yra Lietuvos Skautų Sąjunga.

Šios organizacijos principai mums žinomi ir priimtini. Todėl aš čia trumpai tepastebėsiu, kad ši organizacija skiepia jaunui pareigas Dievui, Tėvynei ir Artimui; ji bendrauja su viso

pasaulio jaunimu; ji savo tautinių turinių ir tautinių ambicijomis konkuruoja ir išsiskiria kitų tautų jaunimo tarpe; ji jaunimo laisvalaikį sunaudoja asmenybės ugdymui, naudodama visas kultūrinio auklėjimo priemones; ji sugeba jaunuoliui atidengti ir parodyti tautinio grožio ir meilės paslaptį; ji užgrūdina jaunimą fiziniškai, padaro jį savistoviu — sugebančiu orientuotis visokiose padėtyse; ši organizacija remia viso pasaulio valstybes; o kas svarbiausia, šios organizacijos nevaržo jokie sroviniai varžtai.

Todėl per Lietuvos skautų organizaciją, greta kitų teigiamų lietuvių institucijų, mes tinkamai išspręsimė jaunimo ateitį, o tuo pačiu išspręsimė lietuvių

bės išlaikymo problema. Tad tenbus nei vieno jaunuolio — lietuvių, kuris nepriklausytų šiai organizacijai. Pasirūpinkim, kad ši organizacija apimtų visą lietuvišką jaunimą.

Dr. Br. Kalvaitis

Nuo Redakcijos: Mes kviečiame šio klausimo žinovus pasisakyti ypač dėl dviejų dalykų: 1. Kuris elementas — tautinis ar tarptautinis — daugiau turi progos pasireikšti skautų organizacijoje Amerikos sąlygose? 2. Ar lietuvių skautų vienetai Amerikoje, ir apskritai išeivijoje, tikrai, kaip šio straipsnio autorius tvirtina, yra apdrausti nuo srovinų varžybų dėl įtakos bei vadovavimo šiai organizacijai.

Žmogus ir Knyga

Be mokslo ir knygos žmogus būtų dvasios ubagas! Knyga žmogaus kelrodis gyvenime.

Mažai rasime žmonių pasaulyje, kurie nežino, kad mokslas ir kultūra žmogų tobulina, o kultūringu žmogui gali būti kiekvienas, nors kolegijos bei universiteto nelankęs, jei tik skaito knygas, semia dvasinius turis iš jų.

Prof. Jablonskis yra pasakęs: "Žmogus būna iš prigimties talentingas, bet jei neįgyja mokslo, jei nesemia žinybos iš knygų, nelavina savo proto, neįturtina savo sielos dvasiniais turtais, nežino savo talento, neišskyla visuomenėje vadu, kūryboje geniju, palieka dvasios ubagų".

Taip sako ir kiti žymūs akademikai — mokslo žmonės, kalbėdami apie žmogų, mokslą, knygas ir kultūrą.

Prof. Bender yra pasakęs: "Be kultūringo žmogaus nebūtume turėję knygos ir mokslo, bet žmogus be knygos ir mokslo būtų dvasios ubagas!".

Mokslas, knyga tai žmogaus kelrodis į sekmingesnę, laimingesnę gyvenimą. Žmogus gali įgyti aukštą kultūrinį lygį ir nelankęs kolegijos ar universiteto, bet negali to pasiekti be knygos.

Thomas A. Edisonas išėjo į pasaulį nebaigęs pradžios mokslo. Knyga buvo Edisono kelrodis į jo visus gyvenime laimėjimus ir mokslinius "stebuklus", kuriuos jis davė žmonijai. Yra ir daugiau mažamokslių, nediplomuotų žmonių, kurie tačiau pasiekė didžiulius laimėjimų kūryboje ir moksle, sėmiamiesi žinių ne iš mokyklų, o iš knygų.

Šios respublikos kūrėjas Benjamin Franklin tapo genijalus diplomatas, mokslininkas, didžiojo garbės žmogus, o jis nelankė nei kolegijos, nei universiteto.

Henry Ford, žymiausias Amerikos industrialistas nelankė universiteto, bet buvo genijus, kūrėjas, technikas ir dvasios milžinas. Būtų galima labai daug tokių pavyzdžių prisiminti.

Bet būtų nesąmonė sakyti, kad žmogus, nebaigęs mokslo kolegijai ar universitete, gali būti kultūringas ir gyvenime aukštai iškilti be knygos pagalbos. Knygas skaitantieji žmonės pasiekia ir mokslo, tampa kultūringais žmonėmis ir be mokyklos pagalbos, nes jie per knygas įturtina savo protą ir sielą.

Knygos reikšmė didelė

Kūnei reikia maisto, žmogaus dvasiai tiek pat.

Knyga duoda jai tą maistą. Tad knygų skaitymas būtinas, kad dvasia nenuvystytų iš bado.

Knyga yra svarbus ginklas tautos kovoje už laisvę ar kitoki

siekį. Dr. Jonas Basanavičius, dr. Vincas Kudirka ir visi kiti mūsų tautos vadai kovojo ir daug kovų laimėjo su knyga rankoj: kitiems ją teikė, patys iš jos idėjas sėmėsi.

Tad išnaudokime knygas, kaip kultūrinės kovos įrankius. Nepamirškime, kad nevisados fizinės galios yra galingiausios. Dažnai dvasinės jėgos nugalina fizes ir sudaro sąlygas mažoms tautos laimėti net prieš dides.

Tiktai įsivaizduokime sau: jei dabar visi sąmoningieji Amerikos lietuviai taptų moderniais knygnešiais — knygų leidėjais, sava ir kitomis kalbomis, — kokia būtų milžiniška jėga! Mūsų knygos būtų visuose amerikiečių, anglų, prancūzų ir kitų knygyuose, o šiose knygose būtų ginama Lietuva. Kiek mes rastume simpatikų ir talkininkų pasaulyje! Štai kur glūdi organizuotos kultūrinės kovos už tautos laisvę paslaptis.

Būkime knygų leidėjais ir platintojais

Štai kodėl nuosirdžiai kviečiu Amerikos lietuvius stoti į Tėvynės Mylėtojų Draugijos narių, knygų leidėjų eiles. Prašau visus kolonijose pasikalbėti, tai prašymą apsvarstyti ir kurti TMD skyrius, būti mūsų bendrininkais.

Tėvynės Mylėtojų Draugija jau prieš 50 metų talkininkavo dr. Basanavičiui ir dr. Kudirkai kultūrinėje kovoje už lieauvių tautos laisvę. Ir dabar Tėvynės Mylėtojų Draugija turi tokį patį tikslą, o jam siekti naudoja tą patį ginklą — leidžia knygas ir platina jas Amerikoje.

Tad kviečiu visus būti TMD nariais: akademikus, profesionalus ir paprastus piliečius darbininkus — jaunos ir senus. Prašau į TALKĄ visus, ypatinai naujuosius iš tremties atvykusius. Nuo jūsų prisidėjimo priklauso šios draugijos ir mūsų tautos tikslas pasiekimas. Nesvyruokime, budėkime, nelaukime ilgai, dabar būkime garbingai kovūnais, moderniais knygnešiais!

Walter M. Chase,
TMD Pirmininkas

Ne tik naują, bet ir SENĄ ADRESĄ

būtinai reikia aiškiai parašyti, kada norite, kad DIRVA būtų siunčiama kitu adresu, negu ligi šiol. Apie adresą pakeitimą stengkitės pranešti bent

DVI SAVAITES IŠ ANKSTO!

PARTIJŲ REIKIA...

Sako, jog iš partijų mūsų tauta yra sulaukusi vien arba bent nemaža blogo. Tai tikrai dar vienas pagrindas, dėl ko ateityje mes iš partijų turėtume sulaukti ir nemaža gero.

Partijos, tai juk sambūriai, tvirtesniais ideologiniais ir anks-tyvesnio bendro darbo ryšiais sujungtos, rimtai pasirodusios pajėgos. Jos savo įpareigojančių charakteriu turi daugiau galimybių parūpinti ir medžiaginių pagrindų organizuotam veikimui, negu kokie laikini susibūrimai.

Tiesioginė Lietuvos partijų paskirtis dabar laikinai suspenduota. Tačiau tuo nepasakoma, kad partijos nereikalingos. Jos turi jėgų; ir mes šiandien neturėtumėm palikti jas neišnaudotas. Mes norime jas matyti įjungtas į lietuvių tautinį darbą emigracijoje.

Centrai tegu rūpinasi tautinė reprezentacija ir tarptautine propaganda. Padėkime jiems. Tačiau partijos, kaip pajėgios, ne emigracijoje neišbirusios organizacijos, gali atlikti daug svarbių uždavinių, ir tie uždaviniai jų tiesiog laukia.

Svarbiausias mūsų dabartinės veiklos baras: tautinės gyvybės apsauga ir ūgdymas. Tai labai platus baras. Jis apima tautinės kultūros kūrybą, jos perdavimą, populiariaciją, auklėjimą, ideologinį jaunimo įtūrinimą ir pan.

Čia ir noris pagėdauti, kad mūsų partijos, užuot savo veiklą suspendavusios, sukauptų turimas jėgas ir veiklą net sustiprintų, laikinai persikeldamos su visais darbininkais ir galimybėmis iš grynai politinio į kultūrinį barą. Kodėl, kaip jau pasielgė Amerikos liet. tautininkai su Ant. Oliu, visos, tiek emigracijos, tiek naujosios tremties partijos ir joms giminingos organizacijos, negalėtų susikaupti nuolatiniam darbui, tapdamos lietuviškos kultūros mecenatais, kultūros darbininkų kuopomis?

Viena aktyvi, tačiau griežtai žmogaus dvasią ribojanti ir ne per daug tolerantiška visuomeninė grupė stengiasi ir iš tiesų į savo rankas suima visą svarbiąją dalį pasaulio lietuvių kultūrinių-tautinių reikalų: kultūros žurnalą, dienraštį, kultūros institutą, svarbiąją dalį knygų leidimo, "Centrinę" Biblioteką, mokyklą ir, numatoma, aukštusius lituanistinius kursus.

Žinoma, reikia džiaugtis, kad atsiranda žmonių ir grupių, kurie toliau pramato arba suranda daugiau galimybių nudirbti naujų darbų. Tačiau reikia patobėti, kad jokia uniformizmo rūšis, ypač kultūrinio, jokiai bendruomenei nėra naudinga.

LIETUVOS ISTORIJOS REIKALU

(Atviras laiškas)

Didėjant pasiteiravimams, kada išeis iš spaudos dr. A. Šapokos redaguota LIETUVOS ISTORIJA, skelbiame šį viešą leidyklos PATRIA pareiškimą:

LIETUVOS ISTORIJA leidžiama prenumeratos keliu. Rinkdami prenumeratą, išleidimo datą buvome nustatę 1949 m. rugpjūčio mėn., bet kadangi šiuo veikalų susidomėjusių asmenų skaičius yra nepaprastai menkas, todėl ir veikalo išleidimas automatiškai nusidės.

Visi prenumeratoriai, kurie veikalą užsisakė Vokietijoje, visais prenumeratos reikalais (adreso pakeitimas ir tt.) prašomi kreiptis PATRIA, Fellbach-Stuttgart Beethoven Str. 5. PATRIA skyrius Amerikoje tiesioginiai rūpinasi tik savo gerb. prenumeratoriais ir knygos bičiuliais Amerikoje, nors griežtai neatsisako, jei kitaip neįmanoma, kai kuriais atvejais pasitarnauti.

Pastaruoju metu gavome patikinimų iš PATRIA centro Vokietijoje, kad, jei nuolatos didės prenumeratorių skaičius, numatoma tuoj pat veikalą baigti, nes jo užbaigimui reikia tik 16-18 darbo dienų, bet lėšų stoka verčia nemaloniai delsti, kas, žinoma, piktos valios žmonių visai komentuojama. Tačiau turime gerbiams prenumeratoriams pranešti, kad LIETUVOS ISTORIJA užsisakiusiems pradėdama siuntinėti 1950 m. vasario-kovo mėn. Visi prenumeratoriai veikalą gausite tiesiog iš PATRIA centro Vokietijoje.

Leidykla PATRIA visus LIETUVOS ISTORIJOS prenumeratorius laikydama tikrais lietuviškosios knygos bičiuliais, prenumeratoriams skirtuose egzemplioruose įrašys atitinkamą įrašą.

Todėl, tautietai, pažink Lietuvos praeitį ir tuoj pat siųsk leidyklos PATRIA vardu — 45 St. John Pl., Stamford, Conn. — \$3.30. Tuo paremsi didelį darbą, o Tavo knygų lentyna pasipuoš vertingu veikalu. Prenumeratos laikas skaitomas iki veikalo pasirodymo dienos. Veikalui išėjus iš spaudos, kaina ne prenumeratoriams žymiai padidės.

Tuo pačiu kviečiame visas lietuviškas mokyklas, lituanistikos kursus, organizacijas ir kitas lietuviškas institucijas talkon — paremkite LIETUVOS ISTORIJOS išleidimą ją užsiprenumeruodami.

Su pagarba

PATRIA
45 St. John Pl.
Stamford, Conn.

Skruzdžių kelionė į mirtį

Yra viena skruzdžių rūšis, vadinama Eciton hamatum. Jei šios rūšies skruzdė įdėsi ir lėkės, ji pradės ratu bėgti aplinkui ir bėgs tol, kol pavargs, nusipls ir žus. Vaizdas bus tas pats, jei lėkės įdėsi daugiau tos pačios rūšies skruzdžių. Jos bėgs ir bėgs viena paskui kitą, kol neliks nė vienos gyvos.

Kas čia atsitinka? Ar nuostoja veikęs gyvio instinktas, kurio jis visada klausio? Iš dalies ir šį klausimą galima atsakyti "taip", nes intinktas nėra priaugęs prie nepaprastų situacijų.

Spraginę širšę savo gyliu nužudo vabzdį, iškasa duobelę, į ją įtempia savo auką, sudeka kiaušinėlius ir duobelę vėl užkasa, kad išsiritę jaunikliai rastų sau pakankamai maisto. Tačiau jai, širšei, besidarbuojant su nužudytoju vabzdžiu, ant duobelės kranto padėsi kitą nužudytą vabzdį, ir ji, iš duobelės išlipdama pastebės, jai atrodys, kad ji savo auką užmirusi užkasti. Ji atkas duobelę, bet čia ras užkastąjį vabzdį; reiškia, duobelę reikia vėl užkasti. Ir tai kartosis tol, kol širšė, visiškai išsisėmusi, čia pat ras mirtį.

Taigi, gamtoje yra situacijų, prie kurių instinktas nėra priaugęs. Minėtosios skruzdės dažnai ir be lėkės pradeda bėgti ratu. Kas jas paskatina? Augalas, užmuštas vabzdys? Ne. Tik kvapo pėdsakai.

Šitos skruzdės dideliais bū-

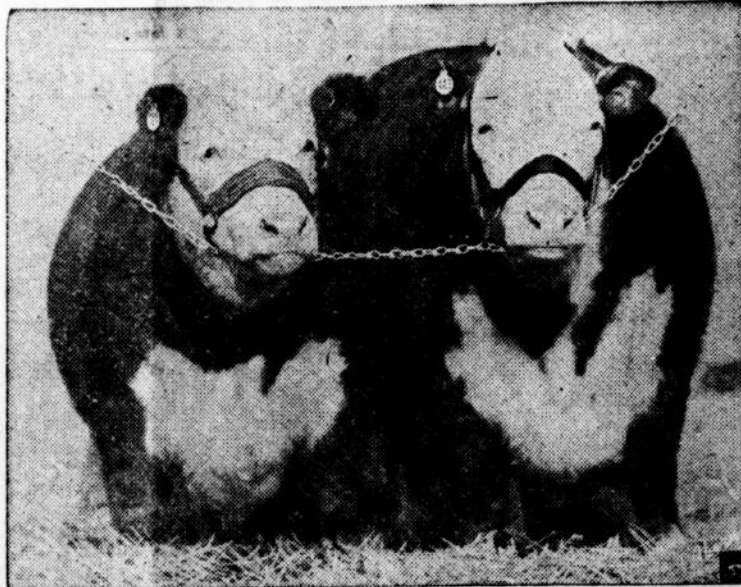
riais — po 100,000 iki 150,000 ištisine srove, be pertraukos, keliauja per neišžengiamus Amazonės miškus. Skruzdėlynų jos neturi, yra amžinos klajoklės. Tačiau jos eina tik anksčiauėjusių kvapo pėdsakais.

Kvapas atsiranda iš to, kad pirmiau bėganti skruzdė išleidžia tam tikro skysčio, kuris paskui bėgančias priverčia vergiškai laikytis pirmosios kelio. O jei patys vadai pameta kelią, jie pradeda klaidžioti, vingiuoti. Po vienos audros, ant betoninio tako, buvo pastebėtas 1,000 skruzdžių ratas. Lietus buvo nušovęs kolonos pėdsakus, vadai, beieškodami kelio, rado paskui juos einančių skruzdžių kvapo pėdsakus, ir instinkto klausydami, pradėjo jais bėgti. Dieną, temperatūrai kylant, pradėjo dūdėti ir jų bėgimo tempas. Nuogreičio padidėjo rato skersmuo. Po pieau iš rato pasidarė elipsė. Vakare ji suskilo į du ratus. Kitą rytą gyvų skruzdžių jau buvo maždaug belikusių. Tačiau pusgyvės vis dar tebebėgo ratais, kuriuos sudarė žuvusiųjų lavonai. Kvapo pėdsakų psichozė jas privertė žūti, nors kelias į visas puses buvo laisvas.

LIETUVIS

•LIETUVA TIRONŲ
PANCIUOSE — teisybės žodis apie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

The Two Best of The 50th International Show

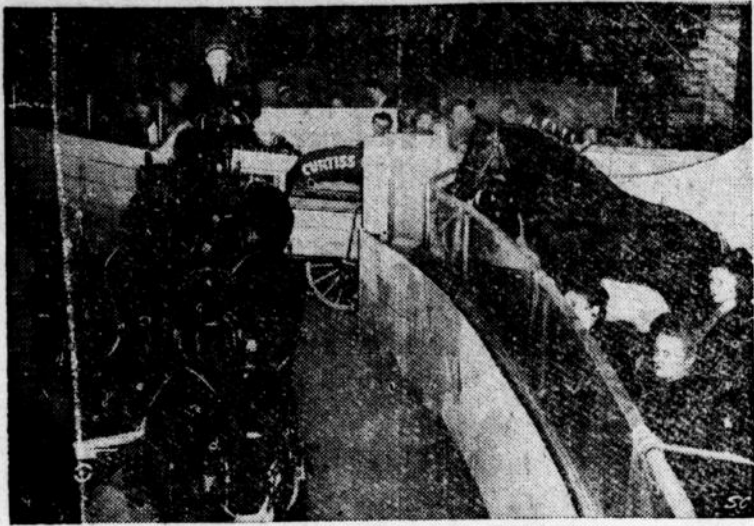
CHICAGO, ILLINOIS. "Judge Roy Bean" (right) a 1240 pound Hereford steer from Texas, and "Chino 8062" an 850 pound junior calf of the same breed from Maryland, were selected by Judge A. D. Weber of the Pecos County 4-H Club, the group by whom he was fed and shown, a total of \$15,155 including \$135 in prizes awarded by the International Show held recently. It is unusual for a junior calf to win one of the top honors at as big a steer show as the International — more unusual for the two best to be of the same breed.

A new International Show record price of \$11.50 per pound was established when the "Grand Champ" sold to the highest bidder. He returned to the Pecos County 4-H Club, the group by whom he was fed and shown, a total of \$15,155 including \$135 in prizes awarded by the International Show and the American Hereford Association of Kansas City.

"Judge Roy Bean" is a grade Hereford from the 500 cow herd of a Fort Stockton rancher, Jack Allison, who has used top registered Hereford bulls for years. A specially built trailer house served as transportation, lodging and dining hall for both the steer and the seven club members who made the trip from Fort Stockton to Chicago with their County Agent, W. T. Posey.

Reserve Champion "Chino 8062" sold for \$3.75 per pound. He was exhibited by the Chino Farms of Church Hill, Md., and was fed and shown by Arthur McArthur, who fitted the grand champion steers of both the 1936 and 1937 International Shows.

Watches Youngsters Carry On

CHICAGO, ILL. — Bashful, 22-year-old Shetland pony owned by the Curtiss Candy Farms, is no longer in the farm's six pony hitch. Living up to his reputation as the "best wheel pony that ever stepped in and out of a ring," however, he visited the International Live Stock Show to watch the present team, composed of his sons and daughters, go through its paces. Bashful, in recent years called respectfully "Pappy Bashful," received his 20-year pin from Otto Schnering, president of Curtiss, this fall and retired to the pasture on the company's farm near Cary, Ill. Son of King Larigo, a national champion at the Panama exhibition of the early 1900's, he can look back on a colorful career during which he has traveled 18,000 miles a year and participated in hundreds of performances at horse shows, state fairs, war bond rallies and other special events. He can stop worrying, now, about the gray hair at his temples which has had to be touched up with black hair dye the last few years, and he won't have to watch his weight so closely. Till now he has had to keep down to a trim 550 pounds. Eight of his sons and daughters are carrying on in the show ring, and he has two "little ones" at home who also join the teams of the three Curtiss hitches when they are old enough.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

1950 m. sausio 9 d., laivu "General Heintzelman" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Alkaitis Antanas, Valerija, Audronė, Saulis, Algimantas — Scranton, Pa.
Baltuška Petras, Aleksandra — Chicago, Ill.
Baniukaitis Antanas, Kazė, Bronė — Chicago, Ill.
Brazaitis Antanas — Cleveland, Ohio
Cinkus Jonas — Chicago, Ill.
Dirda Petras, Agota, Viktoras — Slingerlands, N. Y.
Drunas Paul, Carolina, Paulina, Irene — Minot, N. D.
Dambrauskas Juozapas, Zofija, Vytautas, Bronis — Lemont, Ill.
Gaigalas Pranas — Cicero, Ill.
Gausys Stasys — Cleveland, O.
Gudaitis Pranas, Agota, Irena, Vladas, Aldona — Kearny, N. J.
Jasinskienė Marija — Chicago, Ill.
Kakstas Anas, Ona, Vytautas, Ruta — Ocean View, Del.
Kanusis Juozas — Chicago, Ill.
Kilius Zofija, Povilas — E. Chicago, Ind.
Kovalskas Vladas, Marta, Aleksas, Virginija, Brigita — Pinkneyville, Ill.
Kubilius Vytautas — Chicago, Ill.
Kunaitis Juozas, Elena, Marija — S. Boston, Mass.
Liutkevičius Zenonas — E. Chicago, Ind.
Macaitis Andrius, Marija, Edu-

ardas — Chicago, Ill.
Mackevičius Vladas — Cicero, Ill.
Marazas Mykolas — S. Boston, Mass.
Maksys Liudas — Pittsburgh, Pa.
Marcinkevičius Juozas — Cleveland, Ohio.
Marcinkus Pranas, Matilda, Danguolė, Arinas — St. Cloud, Minn.
Makštutis Juozas, Irena, Renata — E. Chicago, Ind.
Mikoliūnas Antanas, Aleksandra — Georgetown, Ill.
Niaura Alfonsas — Hebron, Ind.
Paliulis Petras, Elena, Teresė, Birutė, Petras, Dalius — Athol, Mass.
Patlaba, Valė, Marija — Rensselaer, Ind.
Plenys Aleksandras — Brooklyn, N. Y.
Pociura Lionginas, Jūratė — Orange, Mass.
Prokuratras Petras — Chicago, Ill.
Radzevičiūtė Bronė — Chicago, Ill.
Ramanauskas Aleksandras, Veronika, Remigijus, Namida, Snieguolė — Brockton, Mass.
Rimkus Adolfas — Detroit, Mich.
Sabaliauskas Juozas, Kotryna, Antanas — Brooklyn, N.Y.
Sadauskas Eduardas — Albany, N. Y.
Sakalauskaitė Eugenija — Cleveland, Ohio.
Sakavičius Klemensas, Elena, Gražina — Buffalo, N. Y.
Seibutis Leonas — Chicago, Ill.
Simulis Izabelė, Valentinas — Athol, Mass.
Stanevičius Leonas, Valerija, Leonas — Chester, Pa.
Suduikis Vytautas — Brooklyn, N. Y.
Sviciulytė Nijolė — E. Chicago, Ind.
Tamošaitis Alfonsas, Inga, Laiutė — Watertown, Conn.
Vaičius Stasys — Watertown, Conn.
Vainauskas Adolfas, Janina, Vida — Gardner, Mass.
Valeika Kazys, Valerija, Julius, Saulius — E. Chicago, Ind.
Zickus Alfonsas — Brooklyn, N. Y.

Good News for Mom

If your little one's just learning to feed himself, and gets more on chin, chest and floor than he does in his mouth, here's news of a gadget that will help solve your problem. It's a new dish called Dee's Scoop featuring two divided cavities which are undercut in front with sloping sides and bottom, making it easy for the small gourmet to trap even the last bit of food with his spoon.

Manufactured by a firm specializing in children's needs, the dish comes in a pink or blue set complete with special spoon. The spoon designed for the "clenched fist grip" used by all children, has an angled shank which permits a simple circular motion to bring the food to the mouth.

Made of plastic, the dish withstands normal household knocks without breaking. It's easy to clean, may be boiled, and will not absorb food odors or tastes. Extra thick walls and warm air pockets help keep the food warm while in the dish.

TREMTEINIŲ ADRESAI VOKIETIJOJE

Vokietijoje yra vedama ten gyvenančių bei gyvenusių lietuvių tremtinių adresų kortelė. Ji vadinama CENTRALINĖ KARTOTEKA. Angliškai ją vadinama LITHUANIAN INDEX CARD.

Pranešama, kad ta įstaiga dabar persikėlė į Muencheną ir jos dabartinis adresas yra: Muenchen, Rauchstr. 20, Germany, US Zone.

Kas nori rasti ten gyvenančius savo pažįstamus, gali kreiptis tiesiai tuo adresu.

PAIEŠKOJIMAI

Jieskomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Antanaitis, iš Šakių ap.
Astrauskas Jurgis, Kazys ir Povilas, iš Dvareliškių (Silėnų) km., Panemunės vl., Kauno apskr.
Bielskus Andrius, iš Margavos km., Igliskėlių vl., Marijampolės ap., gyveno Kanadoje.
Bliuvas, iš Šakių ap.
Goštautas, iš Gaščiūnų vienk., Šeduvos vl., Panevėžio ap.
Rimkevičius, iš Šakių ap.
Rimkevičiūtė Marija, iš Papiškių-Papų km., Kaimelio vl., Šakių ap.
Šipaila, iš Kraujūčių km., Barzdų vl., Šakių ap.
Stukas Jurgis, iš Jurkštų km., Simonų vl.
Stulgaitis Jonas, sūnus Silvestro ir Barboros Bakšytės-Stulgaitienės.
Vasiliauskaitės Antosė ir Ona, iš Voniškių km., Plokščių vl., Šakių ap.

Stud. Ats. Kar. Korp. RAMOVĖ

nariai ir filisteriai

praneškite savo adresus:

A. Simutis

Apt. 5-B

41 West 82nd Street

New York 24, N. Y.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka

MILKEVICIENĖ Mikalina, senos amžiaus, mirė rugsėjo 7 d., Brooklyn, N. Y.
ORLA Juozapas mirė rugsėjo mėnesį, Pittsburgh, Pa.
ARMONIENĖ Kazimiera (Aleksandraitė), pusamžė, mirė spalio 22 d., Chicago, Ill. (Tauragės ap., Laukuvos par.) Amerikoj išgyveno 40 metų.
VAICEKAUSKAS Vincas, 35 metų, mirė spalio 23 d., Chicago, Ill., kur buvo ir gimęs.
MICKUNAS Povilas mirė rugsėjo mėn., Clinton, Ind.
GRONSKIS Alfonsas, 80 metų, mirė rugsėjo m., Clinton, Ind. (Panevėžio ap.)
JOCTENĖ Marijona, 63 metų, mirė spalio 12 d., Clinton, Ind. (Prienų par.)
PETRAITIENĖ Salomėja, 60 metų, mirė rugsėjo 23 d., Waukegan, Ill.
STUMBRIS Jurgis, 75 metų, mirė rugsėjo 28 d., Waukegan, Ill.
SEPUTIENĖ Domicelė (Urbaitė), pusamžė, mirė spalio 9 d., Chicago, Ill. (Vainutos par., Gainikų kaimo). Amerikoj išgyveno 48 metus.
TRUCINSKAS Julius, 37 metų, mirė spalio 9 d., Chicago, Ill., kur buvo ir gimęs.
MONTVILIENĖ Monika (Janaukauskaitė) mirė spalio 13 d., Chicago, Ill.
ZEBRAUSKAS Julius F., 28 metų, mirė spalio 15 d., Chicago, Ill. Gimes Kankakee, Ill.
MARTINKUS Vincentas, senos amžiaus, mirė spalio 16 d.,

Chicago, Ill. (Rietavo par., Paminėjų km.) Amerikoj išgyveno 50 metų.
VOVERIENĖ Monika (Urbaitė), pusamžė, mirė spalio 17 d., Chicago, Ill. (Raseinių ap., Jurbarko par., Kuturių km.) Amerikoj išgyveno 45 metus.
TIKUSIS Julė, 40 metų, mirė spalio 17 d., Chicago, Ill. (Šiaulių ap., Šiaulėnų par., Stelmoku km.) Amerikoj išgyveno 37 metus.
ADOMENAS Petras, 87 metų, mirė spalio 21 d., Chicago, Ill. (Rokiškio ap., Panemonių par., Mikoliškių km.)
VAICIKASKAS Kazimieras, 42 metų, mirė spalio 5 d., Woodhaven, N. Y.
KADZIUS Simanas, 60 metų, mirė spalio 4 d., Easthamton, N. Y.
LATVYS Jurgis, 62 metų, mirė rugsėjo 25 d., Cliffsides, N. J. Amerikoj išgyveno 43 m.
RUDINSKAS Jonas mirė liepos 24 d., Lawrence, Mass. (Pandėlio par., Laukminiškių km.) Amerikoj išgyveno 40 metų.
GUDLIAUSKIENĖ Agota, 69 metų, mirė spalio 3 d., Cambridge, Mass. (Pasvalio par.)
MIKONIS Juozas, 20 metų, mirė rugsėjo 25 d., Harrison-Kearny, N. J.
VEŽEVIČIENĖ Apolonija mirė rugsėjo mėn., Maspeth, N. Y.
KIRDIENĖ Anelė mirė rugsėjo mėn., Maspeth, N. Y.
KUZMICKAS Bernardas mirė rugsėjo mėn., Maspeth, N. Y.

MURAUŠKIENĖ Ona mirė spalio 8 d., Maspeth, N. Y.
STAKNIENĖ Ona mirė spalio mėn., Newark, N. J.
JATKAUSKAS Antanas mirė spalio 11 d., Brooklyn, N. Y.
ZILINSKIENĖ Marė mirė rugsėjo mėn., Foxcroft, Me.
ZILINSKIENĖ Jieva (Juraševičiūtė) mirė rugsėjo 28 d., Newark, N. J. (Lazdijų par., Kaimelių km.)
POVILAITIS Jonas, 54 metų, mirė spalio 9 d., Woodhaven, N. Y.
BEKERIS Antanas, senos amžiaus, mirė spalio 1 d., Binghamton, N. Y.
SERMUKŠNIENĖ Ona, 59 metų, mirė spalio 3 d., Jersey City, N. J.
MALINAUSKAS Stanislovas, 40 metų, mirė spalio 8 d., Brook-

lyn, N. Y.
ZYMANTIENĖ Rožė, 67 metų, mirė rugsėjo 27 d., Montreal, Kanadoj. (Seinų ap., Rudaminos valsė.)
PARCIAUSKAS Jurgis, 76 metų, mirė spalio 7 d., Pittsburgh, Pa. (Kauno rėd.)
RAMOSKA Benediktas, 59 metų, mirė spalio 15 d., Brooklyn, N. Y.
PUZINAS Rapolas J., 56 metų, mirė spalio 16 d., Cliffsides, N. J.
PAULIUKONIS Jonas J. mirė spalio mėn., Gilberton, Pa.
URBONAS Martinas, 64 metų, mirė spalio 19 d., Martin Beach, N. Y.
ŠARKAUSKAS Jonas, 61 metų, mirė spalio 4 d., Philadelphia, Pa.

ŽMONĖS MĖGSTA ŠITA SAVO RESPUBLIKĄ...

Šalia dedamo REPUBLIC STEEL skelbimo turinys lietuviškai

Republic Steel yra nuosavybė 60,000 žmonių... jo dalininku. Daugelis jų... 20,000, iš tikrųjų... turi tik po mažą dalį; po 25 ar mažiau.

Neseniai klausėm keletą tūkstančių šitų mūsų savininkų, kas jie tokie yra, ką jie veikia ir kodėl jie pasirinko Republic įmonę savo pinigams įdėti.

Mes norėtumėm, kad jūs pamatytumėt visus šiuos atsakymus. Iš jų pamatytumėt, kad Republic savininkai yra daugumoje vidutiniai paprasti piliečiai. Iš jų taip pat pamatytumėt, kad daugelis šitų žmonių

pirko savo dalį šalia santaupų. Kitas dalykas, kurį pamatytumėt iš tų atsakymų yra šitų žmonių pasididžiavimas, kad jie dalyvauja sukūrimo tokios bendrovės, kaip Republic. Jie žino, kad tai jų ir tūkstančių kitų tokių, kaip jie, pinigai padėjo sukurti Amerikos pramonę, sudarviti milijonus gerai apmokamų tarnybų ir suteikti galimybę amerikiečiams gyventi geriau negu dauguma kitų šalių bajorijos.

Tokie yra žmonės, kuriems priklauso Republic. Mes manome, kad tai yra puikūs žmonės ir mes tikime, jog jūs sutiksite, kad jie gauna iš Republic pritingamą atlyginimą už jų santaupų naudojimą.

REPUBLIC STEEL
Gera vieta dirbti —
gera vieta pasilikti

STAI KĄ SAKO KAI KURIE REPUBLIC DALININKAI...

"Dėl darbo Republic bendrovė galiu pasakyti, kad esu suinteresuotas bendrove daugiau, negu vienu atžvilgiu. Republic gera ar bloga ateitis yra mano ateitis".

Republic Chicago's dirbtuvės darbininkas — Rigger

"Aš esu langų plovėjas, vedęs ir turiu porą vaikų. Kai tik sutaukau bent kiek pinigų, investuoju jas į akcijas. Šitas investavimas padeda taupytojams, pramonininkams, darbininkams ir jų šeimoms".

Langų plovėjas, Chicago, Ill.

"Mano vyras patarė man pirkti Republic Steel. Sako, plienas bus reikalingas visada, kol mūsų kraštas gyvuos".

Namų šeimininkė iš Wheeling, W. Va.

"Aš tikiu, kad kapitalizmas yra sistema, labiausiai paskatinanti biznį ir pramonę".

Atsargos mokytojas Pittsburgh, Pa.

"Investuotojas jaučiasi, kad jis dalyvauja Amerikos pramonės išlėtojime".

Plieno lapų darbininkas iš Long Island

"Fondų investavimas yra mūsų laisvos iniciatyvos sistemos dalis ir kooperatyvinė forma tiecti kapitalui biznio varymui".

Kontrolierius iš Illinois

"Aš tikiu Amerikos pramonę, kaip vedamą garbinų, gabijų žmonių, tokių, kurie iškėlė mūsų šalį aukščiau visu šalių pasaulyje".

Naslė iš Floridos

"Aš tikiu laisva iniciatyva ir noriu kiek galima turėti joje interesą, nors ir mažą".

Šeimininkė iš Virginia

People like these own Republic...

Republic Steel is owned by 60,000 people... its stockholders. Many of them... 22,000, in fact... own only a few shares apiece; 25 or less.

Recently, we asked several thousand of these owners of ours to help us answer some questions about who they are, what they do and why they chose to invest whatever extra money they had in Republic stock.

We wish you could see all the answers. They would show you that the owners of Republic are, for the most part, average, everyday citizens. They would show you, too, that a lot of these people bought their stock out of savings.

Another thing that these answers show is the pride of these people in helping to make a company like Republic possible. They know that it is their money and the money of thousands of others like them that has helped to create American industry, to make millions of well-paying jobs and to enable Americans to live better than most of the nobility in other lands.

These are the kind of people who own Republic. We think that they are mighty fine people and we believe you will agree that they deserve from Republic a fair return for the use of their savings.

REPUBLIC STEEL

A GOOD PLACE TO WORK —
A GOOD PLACE TO STAY

Here is what some Republic Stockholders Say...

"On account of working for Republic, I am interested in the company in more than one way. Republic's good or bad future is my future."

—A Rigger in Republic's Chicago Plant

"I am a window washer, married and have two children. Whenever I save a little money, I buy stock as an investment. Investing in stock helps investors, industries, workers and their families."

—A Chicago (Ill.) Window Washer

"My husband suggested that I buy Republic Steel, saying steel will always be in demand as long as our country stands."

—A Wheeling (W. Va.) Housekeeper

"I believe in capitalism as being the most stimulating system of business and industry."

—A Retired Pittsburgh (Pa.) School Teacher

"It makes the investor feel that he is participating in the development of American industry."

—A Long Island Sheet Metal Worker

"The investment of funds is part of our free enterprise system and a cooperative form of furnishing capital for the operation of business."

—An Illinois Controller

"I have faith in American industry as conducted by honest, capable men of the kind that have built our country up to its preeminence over all countries in the world."

—A Florida Widow

"I believe in free enterprise and want to have what interest in it I can, however small."

—A Virginia Housewife

Cleveland IR APYLINKĖSE

APIPLĖŠĖ LIETUVIŲ BANKĄ

Pišikais sugauti

Šį trečiadienį, maždaug 15 minučių prieš 11 valandą iš ryto, lietuvių banke, DIRVOS redakcijos kaimynystėje įvyko apiplėšimas. Bankas jau veikė, tarnautojai buvo savo vietose, buvo keletas interesantų, be to, kaip tik buvo atėję ir du iš banko direktorių: P.P. Muliolis ir Obelenis.

Staiga įėjo į banko patalpą trys jauni vyrai, atstotė ginklą visiems įsakė pakelti rankas ir pasilikti savo vietose. Vienas per užvarą įsuko į tarnautojų skyrių, atidarė duris kitam, priėjo prie atviro seifo, susikrovė į krepšį ten buvusius pinigus ir pasišalino... Seife tuo metu buvo apie 38,000 dolerių pinigų. Nei tarnautojai, nei kiti plėšimo metu nieko negalėjo padaryti. Jie tik pastebėjo plėšikų automobilio numerius.

Bankas dėl to apiplėšimo nuostolio neturėtų, nes banko esami grynai pinigai iki 60,000 dol. yra apdrausti.

Tačiau plėšikams nebavyko. Jie labai skubėjo. Kaip tik tuo metu iš DIRVOS redakcijos buvo išėjusi Ona Traunaušienė, kuri atnaujinusi DIRVOS prenumeratą ir gavusi dovanų šieninį kalendorių su savo patronės šv. Onos paveikslu. Ji, palaukusi žalios šviesos, ėjo skersai gatvės ir dar pagelbėjo pereiti vienai senutei. Staiga, visiškai prieš jas nepaprastu greičiu neteisė-

tai pralėkė automobilis. Nors moterų jis ir neužkludė, bet pralėkė taip arti, kad jos vis tiek parviro ir apsidaužė, o senutė net nugubėdė į ligoninę.

Tas, matoma, atkreipė kitų dėmesį ir kažkas ėmė tą automobilį vyti. Plėšikai pamatė, kad su automobiliu per miestą sunku išbėgti, Wade Park Ave. automobilį pametė ir šoko bėgti pėsti. Tačiau du iš jų buvo tuojau sugauti, trečiam tuo tarpu pavyko pasprukti. Jo namuose surasta 7,000 dolerių. Pas sugautuosius pinigų nerasta. Pabėgusio namuose budėjo policija. Paryčiui į tuos namus atėjo vienas vyras, kurį policija norėjo sulaikyti, bet jis bėgo ir policija jį nušovė. Bet tai nedalyvavęs Lietuvių Banko apiplėšime, nors, matoma, iš tos pačios "bendrovės".

ŠĮ PIRMADIENĮ

sausio 16 d. 8 val. vak. Lietuvių Salėje įvyks visuotinis Lietuvių Salės bendrovės dalininkų susirinkimas — bus renkama nauja valdyba, padaryta metinė apyskaita ir svarstomi kiti kurie įstatų pakeitimai. Visi dalininkai kviečiami dalyvauti, arba duoti įgaliojimus (proxies) kitiems, kad jų balsai neliktų neišnaudoti rinkimuose.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS ATIDARYMO PROGA

LINOLEUMAS

sunkaus audinio pamušalas

59 c kv. jardas

NEMOKAMAI - NEMOKAMAI - NEMOKAMAI

matuoklės — DUCO — dažų valytojai

FRANK BICKOFF & CO.

7123 Wade Park Ave.

HE 8250

TREE'S BAR

Beer — Liquor — Wine
TELEVISION

Eleanor & Tony Budas, savininkai

1157 East 71st Street

EN 9687

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

KULTūros FONDO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Šį sekmadienį, sausio 15 d., 11 val. prieš piet, Lietuvių Salėje šaukiamas Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando skyriaus narių susirinkimas. Visi nariai ir tie, kurie, pagalvoję, turėtų sąžiningai prisipažinti, kad privalelti būti jo nariais, kviečiami būtinai apsilankyti. O nariais turėtų būti visi, kurie jaučia lietuvišką pareigą paremti svarbius kultūrinius sumanymus, tokius, kurie be platesnės visuomenės paramos negalėtų būti įvykdyti.

Ta proga verta paminėti, kad Čiurlionis Ansambelis įtemptai rengiasi pirmajam savo pasirodymui, kuris numatomas kovo mėn. pradžioje vienoje iš geriausių Clevelando salų.

Kultūros Fondas, šalia kitų remimo būdų, turėtų labai veikliai prisidėti prie to koncerto biuleto išplatinti. Tai bus svarbi ir reikalinga parama šiam svarbiam kultūrinio gyvenimo įvykiui, parama — darbu.

KITĄ PIRMADIENĮ

sausio 23 d., 7 val. Lietuvių Salėje įvyks Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narių susirinkimas. Numatoma apsvaistyti keletas įdomių sumanymų. Visi, kurie galvoja įsijungti į skyriaus darbą, kviečiami įstojimo pareiškimus užpildyti dar prieš susirinkimą, arba atnešti juos į susirinkimą. Šis susirinkimas bus be jokių paskaitų, bus svarstomi grynai skyriaus darbo reikalai.

PASIRENGIMAS VASARIO 16-TAI

Trečiadienį Lietuvių Salėje įvyko pasitarimas dėl Vasario 16-tos minėjimo Clevelande. Dalyvavo 16-kos organizacijų atstovai. Nusistatyta rengti bendrą minėjimą, bet laikas ir vieta dar nenustatyta.

Minėjimo rengimui vadovauti pavesta Kultūros Fondo Clevelando sk. valdybai, kaip vieninteliam vienetui Clevelande, apimančiam visas sroves.

Numatomos atitinkamos iškilmės ir Lietuvių Darželyje ir speciali radijo programa. Visais šventės rengimo reikalais informacijas teikia Fondo sekretorius J. Daugėla, tel. AT 9871

ELENOS SCHNIEDERIEŅES.

gruodžio 30 d. (ne 31 d., kaip pereitame DIRVOS numeryje pažym.) mirusio Elmer Schneider žmonos plati padėka už visas užuojautas, gėles ir aukas bus sekantiame DIRVOS numeryje.

MIRIMAI

JUOZAS ŽILIS, 64 metų, 5224 Woodland Ave., staiga mirė darbo metu GMC dirbtuvėje, sausio 9 d. Palaidotas sausio 13 d. Lakeview kapinėse. Liko žmona Antanina, 2 dukters — Meilutė Benedict ir Palaima, visi gyv. Berwyn, Ill., taip pat sesuo Turlienė, gyv. Wallingford, Conn.

Laidotuvėms patarnavo Wilkels Funeral Home.

LIETUVĖ NASLĖ

pagaideijama namų ruošos darbams prie vyresnio amžiaus vyro ir sūnaus. Kambarys ir išlaikymas. Kreiptis pas Mrs. Litke, 7025 Lawnview.

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS KONCERTAS

1949 m., gruodžio mėn. 18 dieną, Cleveland Auditorium

Dedame dar ir šį, vėliau gautą, žymaus clevelandiečio atliepimą apie gruodžio 18 d. koncertą. Red.

Šis vakaras pasiliks, kaip vienas iš jausmingiausių Clevelando lietuvių gyvenime. Teisybė, buvo vienas panašus vakaras ir pirmiau, kada Ona Kaskas pas mus lankėsi. Bet šis vakaras, suruoštas naujakurių pastangomis ir atliktas jų talentų, turėjo savyje kažką nepaprastą.

Pirmiausia, buvo surengtas jaukiuoje svetainėje, kur ne gėda apsilankyti. Antra, publikos buvo labai daug ir rinktinės. O trečia ir svarbiausia — programa buvo gražiai sutvarkyta ir skoningai artistiška atlikta.

Naujakuriai parodė Clevelando seniesiems rengėjams, kad Amerikos lietuviai turi skonį

SLA 11 KUOPA

vasario 4 dieną rengia susipažinimo pobūdį, susipažinti su naujaisiais kuopos nariais — naujakuriais. Pobūvis rengiamas Lietuvių Salėje.

DRAUGO ORESPONDENTO MELAS

Gruodžio 17 d. DRAUGE buvo taip parašyta: "Dr. P. Skardžius, vienas iš žymiausių mūsų kalbininkų, gyvena Clevelande. Pirmomis atvykimo dienomis jis susidūrė su dideliais nemalonumais, kada buvo netikėtai pakliktas be pastogės".

Tai grynas melas. Dr. P. Skardžius ne tik nebuvo netikėtai pakliktas be pastogės, bet jo šeima buvo parūpinta labai gera pastogė. Jis su šeima buvo sutiktas Clevelando stoty, parvežtas į gerus namus, vaišintas, mylėtas, medžiagiškai ir pinigais pradžiai aprūpintas. Pas mus svečiavosi dvi savaites, nors nei giminė, nei pažįstamas, vienok priimtas, kaip tikras brolis. Savaitė laiko buvo vežiojamas, mėginant darbą rasti, kita savaitė — ieškant pastovaus buto. Kambarys, tiesa, laikinai buvo surastas pas Juozą Urbšaitį, kuris mielai Skardžių su šeima priėmė ir leido naudotis jo butu tol, kol jie susirado nuolatinį butą. Todėl DRAUGO korespondenta iš Clevelando prašau ta mela atšaukti ir pasirašyti savo tikrą pavardę, kad visi žinotų, kas meluoja.

I.J. Samasa

3547 Avalon Rd.

NUOŠIRDUS KVIETIMAS

Pradėdama 1950 metus Katalikų Spaudos Rėmėjų Draugija rengia vaidinimą. Geriausi scenos mėgėjai-os vaidins komediją "Aš numiriau". Vaidinimas bus šį sekmadienį, sausio 15 d.

4 val. p.p. šv. Jurgio parapijos salėje. Kita programos dalį atliks šv. Jurgio parapijos choras ir vietos solistai-ės. Vėliau šokiai prie puikaus Al. Nemanio orkestro, taip pat vaišės ir užkandžiai. Įžanga 75 c.

Visus nuoširdžiai prašome atsilankyti. Kom.

HIPPODROME

Vieną kartą per dešimtį metų pasirodo tokia gera filmas, kol dabar nuo ateinančio trečiadienio, sausio 18 dienos, bus rodoma HIPPODROME teatre. Tai yra "The Hasty Heart", istorija apie šešis kareivius, kilusius iš įvairių kraštų, patekusius į ligoninę ir turinčius išlaikyti paslaptį prieš vieną iš savo tarpo, kuris įsimylėjo į slaugę... Tai drama, kurioje su kaupu ir juokų ir ašarų... Svarbiausiose rolėse Ronald Reagan, Patricia Heal ir Richard Todd, Anglijos filmų žvaigždė.

SĄSKAITOS! SĄSKAITOS!

MOKEK JAS GREIT,
PASINAUDODAMAS PIGIA PASKOLA

Jei sausio mėnesio sąskaitos persveria Jūsų pinigą... užėik į artimiausį Bank of Ohio skyrių ir susitvarkyk pigią paskolą. Gražinsi mums lengvai išdėstytą. Mūsų pigios paskolos yra didelė pagalba žmonėms kiekviename gyvenimo žingsnyje.

Atsilankyk arba telefonuok MAIN 8100

6 SKYRIAI — East Side, West Side, Downtown

— THE —

BANK OF OHIO

921 Huron Road ir Skyriai

KĄ GALIMA ATLIKTI CLEVELANDO LIETUVIŲ BANKE

Čia galima ne tik pasidėti pinigų taupymo sąskaiton, ar pasiskolinti pinigų namams pirkti arba taisyti. Čia taip pat galima apmokėti ir sąskaitas už elektrą, gasą, telefoną ir kt. — Visiškai modernus patarnavimas.

PASINAUDOKITE PROGA!

Už santaupas, įdėtas iki 1950 metų sausio 10 dienos palūkanų nušimtis bus skaičiuojamas nuo sausio 1 dienos!

Kiekviena atskira taupymo indėlių sąskaita iki \$5,000,— yra apsaugota USA Federal Insurance Corporation. Šeštadieniais atidaryta iki 1:00 valandos dieną

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

Darom naujas

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur

TAISO IR SENAS BATTERIES

Telefonai:
EN 3844
MA 3359

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland
Namy adresas: 7204 Donald Ave.

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodėlių ir visokių graždaiktų, už nupigintą kainą.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wilkels Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkels - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdcott 1763

**NO BETTER
TERMS
ANYWHERE**

LOANS TO
REPAIR, MAINTAIN,
MODERNIZE YOUR HOME
OR BUSINESS PROPERTY

